

Pro Conventu Labisbing
ad S. Thomam Apoy

н. 185.

RELIGIOSÆ
KII OUIENSIUM
CRYPTÆ
in quibus

LABYRINTUM
et in eo corpora He
rolimæ & Divorum
Roxolanorum ex no
mitæ ad oculum
demonstrat

M. IOHANNES HER
BINIUS
Regiomonti
Sumptibus Martini
Hallervordi Bibli: 1675

RELIGIOSÆ
KIJOVIENSES
CRYPTÆ,

Sive,

**KIJOVIA SUBTER-
RANEA:**

In quibus

**LABYRINTHUS SUB
TERRA,**

Et in eo emortua, à sexcentis

annis, Divorum atque Hero-
um Græco-Ruthenorum, &
nec dum corrupta,
corpora,

*ex nomine atque ad oculum, è ΠΑΤΕ-
ΡΙΚΩ Sclavonico detegit.*

M. JOHANNES HERBINIUS.

J. E. N. Æ,

Impensis MARTINI HALLERVORDI.

Literis JOHANNIS NISII.
ANNO M. DC. LXXV.

220208 I

W. J. H. J. H. J. H.

INDEX CAPITUM.

- I. De Etymologia vocis Sclavonicæ PIECZARA.
- II. De Loco Cryptarum Ruthenicarum, & in specie Kijoviensium.
- III. De origine Cryptarum Kijoviensium.
- IV. De Auctoribus Cryptarum Kijoviensium.
- V. De MATERIA Cryptarum Ruthenicarum.
- VI. De FORMA Cryptarum Kijoviensium.
- VII. De Ratione seu modo fodendi Cryptas.
- VIII. De usu Cryptarum.
- IX. De speciebus Cryptarum Ruthenicarum.

INDEX CAPITUM.

X. De Corporibus in Cryptis Kijoviensibus repositis

XI. Problema. Quænam sit causa incorruptibilitatis corporum, ab annis amplius sexcentis, in Cryptis Kijoviensibus dormientium.

XII. De Capitibus seu craniis oleiferis in Cryptis Kijoviensibus.

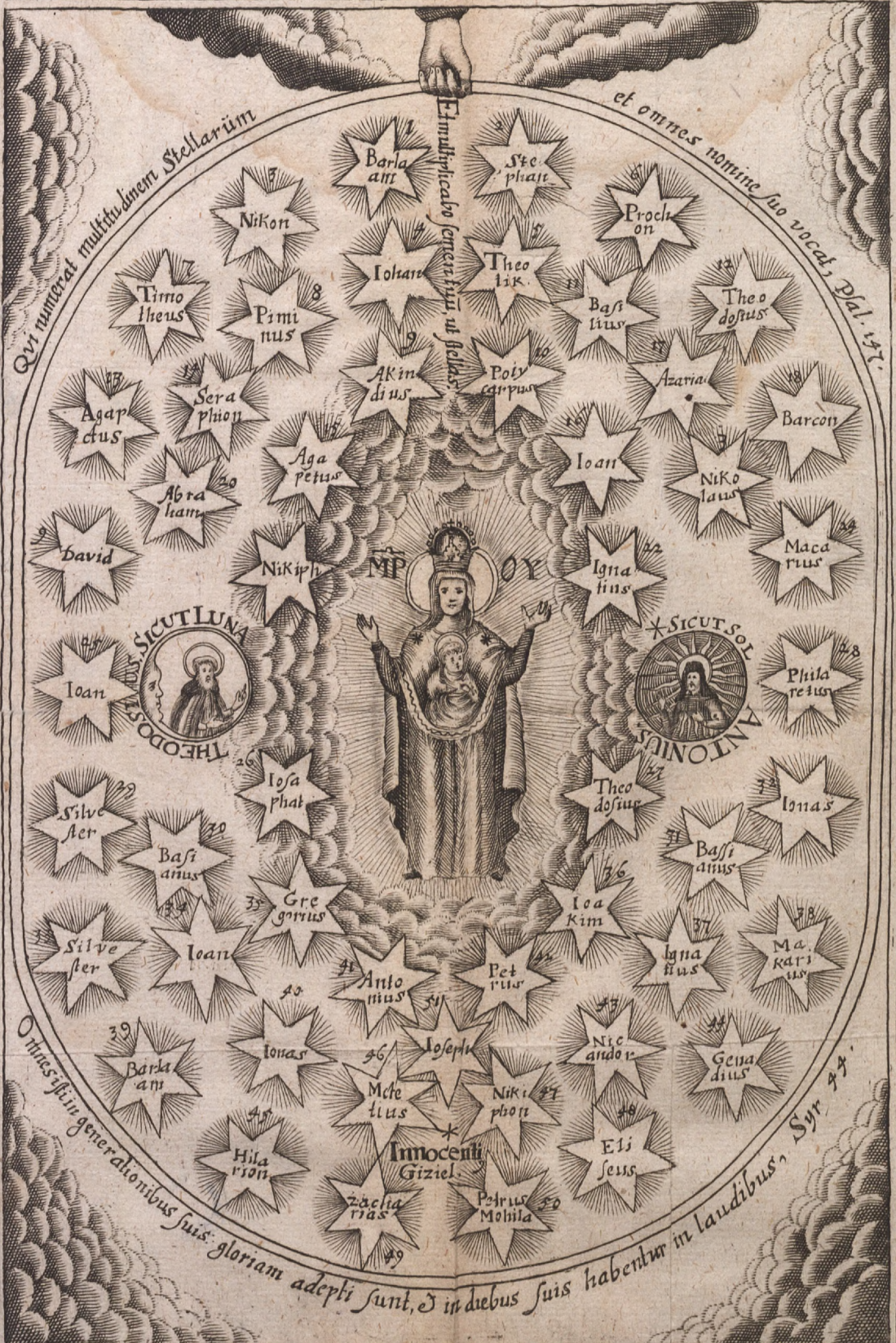
XIII. De argumentis Ruthenorum pro miraculo olei Cryptani.

XIV. De RUTHENORUM ingenio.

XV. De Admirandis Ruthenorum rebus.

SERTUM DEIPARÆ VIRGINIS SACRUM, cuius flores stellæ sunt

Sertæ: in quibus nomina Abbatum & Archimandritarum à primis auctoribus
 ANTONIO & THEODOSIO, tanquam à Sole & Luna Ordine inscripta, in
 templo eiusdem Deiparæ Crypto Kioviensis, extant.

LIBRARI DE IPARAT UROINAC ET CONSIGLIERE LELIA LUN
ALFONSO TRODIO
Imprimi in Typis Officinae...

Σὺν Θεῷ.

SI quod est in cœlo studi-
um, aut si qua Divinitatis
(quæ est profecto) in ter-
râ occupatio Naturæ mi-
racula sunt, quibus mens illa om-
nipotens sua aut occultat Myste-
ria, aut in Orbem prodit fata. In
quo studio tam mirabiliter se ex-
ferit ut Orbis nova in dies videat
mireturque naturæ miracula. Et
quia mirari opera sua jubet DOMI-
NUS, Psal. 66. v. 5. ne in alto Exili-
i mei otio nihil agam omninò,
ibo peregrè Kijoviam ad magnū
Borysthenis tractum, quæque ibi
DOMINUS ad spectandum nobis
proposuit, quæque ex Venerabili
Archimandrita per commercium
literarium didici, penitiùs inspe-
ctabo.

CAPUT I.

De,

VOCE SCLAVONI-

CA PIECZARA,

quæ Cryptam subterraneam significat.

SUMMARIUM.

1. *Cryptarum Etymologia Latina & Polonica enucleatur.*
2. *Cryptæ sunt sacræ & profanæ.*

I.

Cryptæ vox Græca κρύπτη, ἀπὸ κρύπτειν occultare, abscondere, orta est. Rectè igitur in sensu dextro Fornix hypogæus Latinè subterraneus, Polonicè *Pieczara* dicitur. Cujus vocis Originem nemo, quod sciam, indicavit hætenus. Cryptæ Kijovienses, Sclavonicè & Polonicè *Pieczary* ab Historicis Sarmatis appellantur quidem, sed unde nominis istius derivatio erit? Divinabo. Aut à nomine *Piecz* seu *Pieczotozoanie*, hoc est, sollicitudo; quia Cryptæ illæ magnâ

gnâ curâ elaboratæ sunt; Aut à nomine Sclavonico, *Piec*, id est, fornax: quia perfossæ in illis subterraneis Cryptarum meatibus dextrorsum & sinistrorsum cellæ quædam breves & angustæ, Virorum religiosorum habitacula, & post mortem sepulchra elaboratissima, ad instar fornacum, excavata sunt. Delige, Lector, utram velis sententiam, hic enim ego certè nihil statuo.

II. Latinis nominibus Crypta dicitur, antrum sive conclave subterraneum, fornix hypogæus, meatus subterraneus, cuniculus, &c. Et quia in Kijoviensibus aliisque extraneis Cryptis cellulæ quædam & concamerationes sive ductus sub terrâ camerati, inveniuntur, sanè sepulchra arcuata vocabuntur rectissimè, Germanis Crypta ein Gewelb: aliter ein heimlicher Gang unter der Erden. Polonis autem *Pieczary*, *piece*, vel *Lochy podziemne*, id est, Fornaces, Cuniculi, foramina subterranea, conclavia arcuata &c.

III. Variè autem vox Cryptæ ab homine milite, cive, Sacerdote, vel à Bruto effossæ significat. I. Primum quidem

qualecunq; antrum subterraneum & cuniculum, ein Loch oder Gang unter der Erden/ uti nunc in Etymologia dictum est, de quo Martialis :

*Gaudet in effossis habitare cuniculus an-
tris,*

Monstravit tacitas hostibus ille vias.

2. Significat antra vel specus montium, seu natura seu arte excavatorum religiosos, quales Cryptæ olim erant miserorum in persecutione receptacula v. g. *spelunca Cananea*, in quam se Reges Cananæi à Josuâ victi receperant, sed postea inde extracti & à populo Israël occisi sunt, Jos. 10. *Antrum Davidicum* ADULLAM dictum 1. Sam. 22. HELIANUM 1. Reg. 19. *Propheticum* 1. Reg. 18. *Apostolicum* Hebr. 11.
3. Accipitur pro spelunca religiosa, quales olim apud gentiles erant Musarum antra. Imò in Cryptis Kijoviensibus Sacra, quandoque, teste Nestore Ruthenorum, Historico atque Chronologo, in suo libro, cui titulus est *патерикон*, id est, Liber vitarum S. S. Patrum in Cryptis Kijoviensibus nunc dormientium, tempore definito peraguntur.
4. Denique etiam Cryptæ

ptæ subterraneæ sunt sepulchra, seu mortuorum genere aut meritis illustrorum, dormitoria, quæ præsci vocabant Mausolea. Et in hac significatione Cryptæ Kijovienses publicè audiunt, quod sint Herorum, nec non virorum religiosorum, viventium quidem claustra privata religionis gratia perfossa, sed vitæ defunctorum cubicula seu conditoria camerata. Duplices igitur Cryptæ in Orbe dantur. 1. *Profana* Ægyptiorum, aliarumque gentium ac terrarum 2. *Sacræ*: nempe Virorum, Sacrorum ac religiosorum, ante & post diem supremum secessus ac receptacula. Nos, missis profanis, sacras ingrediamur Kijoviensium Cryptas.

CAPUT II.

De

LOCO CRYPTARUM KIJIVIENSIIUM.

SUMMARIUM.

1. *Cataractæ Borysthenis Cosacorum sedes.*

A S

2. Co-

2. *Cosaci hodierni olim in castris Alexandri
M. milites falciferi.*
3. *Kijovia non est Troja antiqua.*
4. *Kijovia non fuit sedes exilii Ovidiani.*
5. *Cosaci Scythæ agricola Borysthenide juxta
Herodotum.*

I.

Duo sunt, quorum nomine Borysthenes ejusque accolæ Roxolani à Geographis commendantur maximè : Cataracta & Urbs Kijovia. Cataracta est, quâ Borysthenes, inter scopulos & mæandros anfractusque multos, gradibus aliquot præcipitatus, in alios scopulos & saxa eminentia, horrendo cum fragore & mugitu, terrâque tremente, labitur. Hasce Cataractas Kosaci accolæ idiomate Rutheno **P O R O H I**, id est, Limina ideò vocant, quod Cataractæ illæ Tartarorum excursionses, instar obicis sufflaminant, eumque illis opponunt limitem, aut limina, quæ transilire nequeunt. Inde Cosaci Zaporovienses dicuntur incolæ Roxolani & milites, qui in illo tractu perpetuas contrà Tartarorum excursionses & latrocinia agunt excubias. De quorum
Cosa-

Cosacorum Etymologia hodie docti var-
riè sentiunt. Quidam cum Piasecio no-
men hoc derivant à voce Polonica, *kozà*,
id est, capra : rationem addunt istam : quia
instar caprarum cùrsu velocissimo ad o-
mnia agiles currant : vel quod caprinis
pellibus contrà injurias aëris tegantur.
Sed forsan verisimilior est derivatio à Sla-
vonico nomine *kossà*, id est, falx : Unde
kossak, falcifer. Atque ita priscos Bory-
sthenidas fuisse appellatos, ex Magnate
quodam Polono didici. Postea, litera S.
in cognatam sibi (quoad pronuntiatio-
nem Sarmaticam) literam Z, mutatà, vul-
gus Cossacos olim falcigeros nunc *kozà-*
cos, id est, caprinos, vocat. Quod Etymon
Q. Curtium in lib. 7. de rebus gestis Ale-
xandri M. probare Scythas Borysthenidas
falcigeros (Polonicè kozakos) in castris
Alexandri M. militasse Disputator qui-
dam haud ita pridem assererat, quod ego
tamen nec in Plutarcho, nec in Q. Curtii
Historia, imò nuspiam advertere possum.
Disquirant eruditi.

II. Alterum est KIJOVIA Urbs cis
Borysthenem, elevat. Poli circiter 50. gra-
dus

duſ ſita, cujus originem inveſtigare hic non eſt animus. Illud autem expendere pretium operæ erit haud leve, quod inter alia de Urbe iſta vulgò prædicantur: fuiſſe ſcilicet kijoviam. 1. Trojam veterem, quæ, ob raptam à Paride Helenam Menelai Spartanorum Regis uxorem, à Græcis olim per decennium obſeſſa, tandemque expugnata ac penitus exciſa eſt. Cui fabulæ iſtud accedit commentum, in Crypta Kijoviendi gigantea Hectoris, Priami, Achilles, & aliorum tùm Trojanorum, tùm Græcorum Heroum corpora, à tanto jam tempore, incorrupta ſpectari. Sed abſurda hæc atque falſiſſima eſſe Geographia docet. Si enim Troja olim fuit, ubi nunc Kijovia exiſtit; quâ quæſo ratione classiſ Græcorum eò per ſcendentibus Boryſthenis adverſi Cataractas penetrare potuit, cum ne ſcapha quidem incolumis illac tranſeat? Quomodo Æneas claſſem, per Cataractas illas transmittere potuit, cum ne trabes quidem impune ibi præcipitentur. Magna fanè eſt ac celebris Cataracta Weſtro-Gothica, nomine TROLLHETTA, Latine, ſi cum Nonio loqui licet,

cet, Capitium aut mitra Diaboli, in quam trabes vel mali nautici præcipitati impune evadunt pauci admodum: Quam Cataractam cum inspectaremus Viatores, toti horrebamus. Astuna hæc Cataracta cum multis Borysthenis præcipitiis nequaquam est conferenda. Sed & Virgilius navigationem Æneæ in Italiam recensens, nullam Borysthenis, nullam Ponti Euxini, nullamque Hellesponti ab Ænea trajecti, quæ omnia tamen trajicienda classi Dardanorum erant, facit mentionem. Certè Homerus de Borysthene nostro tacet, & nos cum eo. Quæ verò & quorum hominum cadavera in Cryptis Kijovienfibus incorrupta hætenus ostenduntur, infra spectabimus. Quapropter fabulas istas suis remittimus auctoribus.

III. 2. Hoc autem disquisitione accuratiorè dignius est. *An Kijovia exilii Ovidiani sedes fuerit?* Ad quæ nonnulli variis adducti rationibus, variè respondent. 1. Affirmantes nituntur hisce argumentis. *a.* Quia Augustus Octavius Cæsar Poëtam Ovidium ad Scythos relegavit. Jam verò Roxolani Borysthenidæ, quorum oppidum

dum est Kijovia, olim gens erant Scythica
è Scythis oriunda, teste Herodoto in Mel-
pomene lib. 4. qui gentem illam Scythas
vocat agricolas, quos Græci, qui sub Hy-
pane incolunt, Borysthenidas appellant,
ipsi verò se Olpiopolitas. Hi autem po-
puli sunt Cosacci falcigeri, Ukrainam
tractumque Borysthenis hodie usque ad
Moscoviam sese porrigentem incolentes,
de quorum esculentis Herodotus loc cit.
hæc scribit. *Horum utriq;* (scilicet Calli-
pidæ, qui sunt Græco-Scythæ, hoc est, è
Græcis facti Scythæ & Halizones) *cum in*
cæteris servant ritum Scytharum, tum in
serendo, tum in vescendo, cepe, allio, lente,
millio, Supra Halizones incolunt Scythæ ara-
tores, qui non ad panem conficiendum se-
runt triticum, sed ad illud torrendum. Præ-
terea docet nunc laudatus Scriptor, quòd
Borysthenes in suo tractu pascua præbeat
amœnissima, pecoribusque accommoda-
tissima, juxta quem sementis optima sit,
& herba non sativa altissima. Si ergò He-
rodotus Borysthenem inter flumina Scy-
thiæ constantissimè recenset, an non gen-
tes Ruthenæ à Ponto Euxino usq; ad Mo-
scovi-

scoviam Borysthenem hodie accolentes, ingenio, moribus, victu alii, ceparum, lentium, & milii, ac ferè eadem Christiana gaudeant Religione? Ergò Kijovenses, aliiq̃ue Borysthenidæ Cosacci, olim Scythæ erant, adeoque & Ovidii Poëtæ exulis hospites. Ovidius Borysthenem, gratus hospitio exul, mirificè laudat, lib. 4. de Ponto, Eleg. 10.

*Cumq̃ Borysthenio liquidissimus amne
Dryaspes &c.*

IV. Qui verò negant Kijoviam Ovidiani exilii fuisse sedem, ipsius exulis ducuntur testimonio, qui lib. III. Tristium Eleg. 9. relegatum se in oppidum Thraciæ Tomos ita luget:

*Inde Tomos dictus locus est, quia fertur,
in illo*

Membra soror fratris consecuisse sui?

Jam verò pars illa Thraciæ sita est Istri inter & Borysthenis ostia, quibus sese grandes illi Europæ fluvii in Euxinum Pontum effundunt. Quid, quod exul ipsemet sedem exilii sui, oppidumq̃ue Tomos dictum, Istro sive Danubio proximum esse, lib. 4. de Ponto Eleg. 6.

*Et prius hinc nobis nimium conterminus
Ister.*

Præterea in littore maris Euxini, non
autem in ripa Borysthenis exulare se Ovi-
dii tristibus admodum elegiis in libris
Tristium & de Ponto luget, Eleg. 3.

*Littus ad Euxinum, si quis mihi diceret,
ibis,*

Et metues arcu ne feriare Getæ.

Eleg. 10. *Hic mihi in Euxino bis tertia duci-
tur æstas,*

Littore pellitas inter agenda Getas.

Manet ergo immota hæc assertio, Ovidi-
um Poëtam, inter Scythas quidem steri-
les, qui ante secula septem & decem, Ge-
tarum nomine in Orbe audiebant, in ma-
ritimo Euxini oppido *Tomos*, in cuius lit-
tore frequenter deambulans Ovidius spe
Augustæ Octavii Caesaris Clementiæ su-
um levabat exilium, non autem inter Scy-
thas aratores & cultiores: hoc est, in terrâ
Borysthenidarum Cosaciorum; (*Ukraina*
vulgò hodiè appellatur) multo minus in
Urbe *Kijovia* exulasse; adeoq; nobili huic
Ruthenorum Urbi Kijoviæ S. Andreæ A-
postoli potius largimur Evangelii mini-
steri-

sterium, (de quo mox agemus,) quàm Na-
sonis Romani exilium asserimus.

CAPUT III.

De

ORIGINE CRYPTA-
RUM KIJOVIE-
SIUM.

SUMMARIUM.

1. *Seculo X. tria in Oriente memorabilia.*
2. *TZAR Moscoviticum non est Caesaris, sed
Regis nomen.*
3. *Roxolani seu Rutheni (Russi) quinquies
baptizati.*
4. *Cryptæ Kijovienses seculo X. fodi cæptæ.*

I.

Quæritur non immerito: *Quando Cry-
ptæ Kijovienses fodi cæperint?* Quod
quidem certiùs aliunde cognosci nō pot-
est, quàm ex libro Sclavonico ПАТЕРИ-
КО' N suprâ allegato: in quo Patrum Cry-
pto-Kijoviensium vitas Nestor Rutheno-
rum Chronographus prolixè & paucis e-
narrat, qui liber Kijoviæ A. C. M. D C.
L X I. typis editus est Sclavonicis. Initia

autem Cryptarum Kijoviensium Nestor statuit in Anno CHRISTI millesimo. Quo seculo decimo tria in Oriente accidere memorabilia. I. Deplorata illa Ecclesiæ Orientalis Græcorum ab Occidentali Latinorum secessio, quam Baronius Anno Christi 1008. esse factam tradit; II. WLODIMERUM SWIATOSLAUM Ruthenorum Ducem Cæsarem creatum, idque factum esse hac occasione in præfatione libri *Πατερικόν* in Polonicum sermonem ab Episcopo KLOSSOVIO translatis, asseritur.

II. Cum *Constantinus Monomachus* Imperator, in Oriente cum Persis, & in Occidente cum Latinis bellum gereret: Wlodimirus Dux Ruffiæ quoque expeditionem contrà eundem Cæsarem in Thraciam instituebat. Ut itaque Constantinus arma ejus à se averteret, per Legatum suum Episcopum quendam Ephesinum coronam Cæsaream, sceptrum & Crucis Sanctæ lignum in disco aureo ei dono misit, adeoque hoc facto Ducem Wlodimirum, primum Magnæ Ruffiæ Cæsarem creavit. Indeque Magnos Duces Moscoviæ

viæ Cæsares se, & contracto nomine Sclavonico, T Z A R O S hætenus dicere atque scribere. Sed clarissimus Historiæ Lithvanæ scriptor *Albertus Kojalowicz*, Parte II. lib. 7. pag. 411. contrarium statuit. At, inquit, *propè perfectam rem, nova à Moscis injecta concertatio, vix non præcipitavit. Seu debellatâ, seu attritâ victoriis nuper Casanensi Scythiâ IVANUS usurpare cœperat titulum Tzaris: quo Scytharum Reguli more ejus gentis uti fuerant soliti. Sclavonica ea vox, non significat Cæsarem aut Imperatorem, quemadmodum exterorum aliqui, ignorance idiomatis mixtâ adulationi, lapsi, vocitare solent Magnum Moscoviæ Ducem; sed Regem. Legati tamen Regii, quod homo arrogans insolentem titulum privatâ auctoritate invasisset, Rege suo inscio, recusabant constanter, eum fœderis titulis præfigere.* Hætenus KOJALOVVICZ. Unde manifestum est. I. Vocabulum T Z A R Sclavonicum, non Cæsarem significare, sed Dominum regnantem sive Regem: siquidem Moscovitæ omnesque Roxolani DEUM etiam in precibus suis Tzarum, omnipotentem appellantes, hoc nomine

ac titulo invocant, quod ego lingvæ Sclavonicæ haud omninò imperitus, vel incensum precatiunculis in ΕΥΧΟΛΟΓΙΩ ipforum Græco-Rutheno extantibus legi. Quin eodem Tzari titulo alios quoque Reges externos Historici Ruthenorum appellare non dubitant. Adeoque vox Sclavonica CZAR (vel Germanica pronunciatione TZAR) non Cæsarem significat, sed Regem. 2. Demirari ergò satis non possum, quo auctore Kossovius Episcopus, WLODIMIRUM SVVIATOSLAUM ab Imperatore Orientali CONSTANTINO MONOMACHO, missis ei dono Imperii insigniis, Cæsarem Magnæ Russiæ creatum esse, Anno CHRISTI millesimo, aut millesimo octavo asserat; cum Anno M. D. XLVIII. Dux Moscoviæ Joannes Sclavonicè ΙΥΒΑΝ dictus Basilides, annis quingentis ad quadragesimum quintum ab excessu Wlodimiri Svviatoslai demum, novo atque inaudito Polonis exemplo, titulum Tzari primus sibi arrogaverit?

III. Tertium est, insigne & consummatum in Russos DEI beneficium, quod,
abje-

abjectâ & ejuratâ turpi paganorum idololatriâ, fidem Christianam amplexi, atque mox baptizati, cum Duce WLODIMIRO, ad oscula JESU CHRISTI Filii Dei admissi sunt. Qua Dei misericordiâ recreati in fide Christi secundum Græcorum ritus, constantissimi posthac perstitère, perstantque adhuc. Constantissimi adhuc, inquam, perstitère : namque Russia quater antehac in mortem Christi baptizata, reluctantibus ipsorum Ducibus Idololatriis, in pristinas denuò Ethnicorum tenebras recidebat. Et quia id non omnibus constat, paucisque Sclavonica Ruthenorum lingua, ritus sacri, nec non mores perspecti sunt; facturum me è re publica existimo, si Ruthenorum (olim testibus Herodoto & C. Curtio, Scytharum) ad fidem Christianam conversionem, è præfatione libri ipsorum Sclavonici ПАТЕРІКЪ dicti excerptam, tum etiam, quæ fando mihi auctoribus gravissimis cognita sunt, publicè & palàm fecero.

IV. Ita autem Ruthenorum Chronographus Nestor *Патерикъ* part. i. nec non Bzovius Annal. Tom. 19. Anno 1514. &

Gvagninus in descriptione Moscoviæ tradunt. Roxolani, hoc est, Russi Orientales, Septentrionales, & Meridionales, primum ad CHRISTUM conversi & baptizati sunt ministerio Apostolico. Namque cum *S. Andreas* Apostolus in Chersoneso Taurica partibus Evangelii defunctus, in Russiam Septentrionalem adverso Borysthene navigaret, fortè in itinere montes Kijovienses ascendit. Cui loco benè precatus crucem sanctam in monte, ad cujus radices nunc porta Civitatis Kijoviæ erecta est, defixit. Idem Nestor est auctor, S. Paulum Apostolum, cum in Dalmatia Sclavonis Evangelium prædicaret, Russorum quoq; gentes confines ad Baptismum S. invitasse. Post excessum verò ejus S. Andronicum; successu quidem ob Tyrannidem imperantium illa tempestate in Russia Ducum, parum felici tentasse idem fertur.

V. Secundùm baptizati sunt Roxolani seu Rutheni Anno Christi 863. sed rectius ex calculo Funccii & Æneæ Sylvii Anno Christi 861. Imperante in Oriente *Michaële Cæsare*, *Photio* verò Patriarcha Constanti-

stantinopoli sedente, quo seculo, imò anno Seculi eodem Poloni quoque Christi Evangelium ministerio Cyrilli & Methodii amplexi sunt; A quibus Sclavorum ac Polonorum Apostolis Cyrillo & Methodio religio, cultusque sacer lingvâ Sclavonum vernacula conscripta, ac præterea multi alii libri in eandem lingvam translati sunt. Baptizatos autem primùm fuisse Duces Ruthenorum *Swiatopolkum*, *Roscislaum* & *Kocelium*, qui, divinitus moniti ab Imperatore suprâ memorato Michaële missionem Cyrilli ac Methodii petierunt, eamque tandem impetraverunt, quâ de re Nestor, Sclavus, Baronius, Funccius, Cromerus, Stricovius & alii pluribus scripserunt.

VI. Tertius Ruthenorum baptismus incidit in Annum Christi 878. secundum Baronium Tom. 9. Annal. Anno Christi 886. imperante Basilio Macedone. Hic Cæsar Episcopum quendam, cujus nomen Annalibus ignotum est, in Russiam misit, ut Sclavis *Christum* prædicaret, eosque baptizaret. Rutheni verò audito Evangelio fidem detrectantes, miracula postula-

bant. Quapropter Episcopus Evangelii librum in ignem projicit : quo flammis nihil quicquam læso, multi Roxolanorum miraculo attoniti Christo mox nomen professi baptizabantur.

VII. Quartum Roxolanorum Baptismum OLHA Uxor Ducis Russiæ, avia verò WLODOMIRI Anno Christi 958. exemplo suo procuravit. Profecta enim Constantinopolim, imperante Græcis Constantino VIII. sedente verò, post fata Theophylacti, *Polieucto*, ibidem à Patriarcha baptizata, atque benedicta inter mulieres Roxolanas appellata est. Baronius Anno 958.

VIII. Tandem, Wlodimiro Sviatoslao Russiæ gubernacula tenente, omnes in universum Rutheni Anno Christi 1000. vel calculo Baronii 1008. cōversi ad Christum & baptizati sunt, idque factum est hoc successu : Fortè tunc *Cyrus* Philosophus WLODIMIRUM Russiæ Orientalis, Septentrionalis atque Occidentalis Monarcham ad Religionem Christianam informabat. Cum enim WLODIMIRUM, abjectis gentilium superstitionibus, novam

vam meditari religionem fama esset publica, miserunt ad eum Judæi, Saraceni, Itali, & Græci nuncios, qui suam quisque ei religionem commendarent. Wlodimirus autem, spretis reliquarum gentium ritibus, Græcorum amplexus est sacra, auctore Cyro Philosopho, qui Principi huic Articulos Fidei Christianæ prolixè inculcabat, insuper aulæum, in quo ultimum Dei judicium faberrimè acu depictum erat, à Cæsare & Patriarcha Constantino-politano ipsi dono missum, subinde ei ostentabat. Quam historiam Wlodimirus frequentius aspectans quærebat ex Philosopho, quodnam genus hominum à dextrâ Judicis staret? Acceptoque responso, à dextrâ Christianos esse, quorum fides bonis operibus esset illustris atque conspicua; à sinistra verò omnes fore infideles sacro Baptismi lavacro nō expiatis, haud leviter affectus ingemuit, beatosque à dextris, miseros autem à sinistris Judici adstantes pronunciavit. Cui Philosophus: & tu, inquit, Wlodimire baptizatus olim inter beatos à dextris recenseberis. Quo dicto, Wlodimirus totum se fidei cultui-
que

que CHRISTI addixit. Cum autem, utra
sectarum Christianarum esset sanctior,
nesciret, misit è vestigio Legatos, qui fi-
dem & sacra Christiana inter gentes va-
rias dispicerent. Qui, multis tentatis gen-
tibus, habitoque sacrorum delectu redu-
ces, Græcam Principi suo præ cæteris re-
ligionem maximè commendabant: tan-
tam scilicet in Missa Græcorum cui inter-
erant, testabantur se dulcedinem sensisse,
ut penè extra se rapti magis cœlesti, quam
terrestri solennitati se putaverint inter-
fuisse. Wlodimirus autem, jactis non-
dum in religione Christiana fundamen-
tis, postquam exercitus Novvogradii &
Kijoviensis virtute Chersonesum Tauri-
cam, (hodiè Peninsula Tartarorum Pre-
copensis vulgo audit) occupasset, missis ad
Imperatores Græcorum fratres germanos
Basilium & Constantium legatis, *Annam*
sororem ipsorum in matrimonium sibi
deposcebat. Cumque Imperatores, datu-
ros se Wlodimiro sororem in matrimo-
nium, sed non nisi Christiano, respondis-
sent; Regessit Wlodimirus, se religio-
nem Christianam ritusque Græcorum
jam

jam pridem probasse, mitterent modò Episcopum ad se, qui Baptismi aliisque sacris apud se operaretur. Quo responso exhilarati Cæsares, sorori germanæ Wlodimiri nuptias vix tandem persvasere. Quapropter Princeps augusta, tot gentium saluti velificatura, Corsunium Chersonesi Tauricæ metropolin magno apparatu advenit. Accidit autem, ut Wlodimirus Sponsus fortè tum usu oculorum ex improvise privatus, se Diis gentilium ultoribus istam luere pœnam credens, de Baptismo suo jam desperaret. Cui autem Sponsa Augusta benè sperare jussu, *baptizare modo, inquit, Wlodimire, & recuperabis valetudinem pristinam*: quod ipsum etiam sine mora effectum est. Namque cum Archiepiscopus Corsunensis manu vertici imposita benè ipsi precaretur, continuo quasi squama quædam ab oculis ejus defluxit, Wlodimirusque visu recuperato Deum glorificavit: *nunc primum, inquit, Deum verum cognovi*. Peractis nuptiis Wlodimirus jam Christianus, nactus à Patriarcha Constantinopolitano Sergio Metropolitam primùm *Michaëlem* (Stricovius

covius Facyonem vocat) Kijoviam cum Uxore Anna profectus, idola gentilium ibidem evertit, omnes Roxolanos Baptismos expiari, seque in fidem Christi dedere jussit: quae de re Stricovius lib. 4. fol. 141. plura tradit.

IX. Illis ergò tam faustis Ruthenorum initiis Cryptæ fodiebantur primum, aut effossæ jam alicubi obiter producebantur. Non enim, imperante Sviatoslao Wlodimiro, Cryptæ in Russia fodi primum cœpere: siquidem superioribus Roxolanorum baptismationibus Viri religiosi, metu Tyrannorum Ethnicorum, antra hujusmodi subterranea, quibus tutò laterent, forsân fodiebant, quod ipsum è libro *περὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου καὶ Θεοδοσίου* in Vita S. S. Antonii & Theodosii divinare licet.

CAPUT IV.

De

AUCTORIBUS CRYPTARUM KIJOVIENTSIUM.

SUMMARIUM.

1. *Cryptæ subterraneæ sedes Exulorum.* 2. *Pri-*

2. *Primi Cryptarum Kijoviensium auspices incerti.*

3. *Sancti Dei heroës, honorandi etiam post fata modo debito.*

4. *B. Lutheri memoria Sancta.*

5. *Non Trojani, sed Roxolani Cryptarum Kijoviensium fundatores.*

I.

Foffores Cryptarum varii variarum, adeoque profani profanarum, Sacri sacrarum sunt. Cumque mihi de omnibus Cryptarum generibus hoc loco agere non proposuerim; ideo neque foffores alios, præterquam sacros, in ipsorum Cryptis investigabo. Constat autem ex Historiâ sacrâ, in primitiva Christianorum Ecclesia, Martyres & Confessores exules, nec non Monachos & Eremitas, tempore atque metu illarum Universalium decem persecutionum, in montium & sylvarum specubus latitasse: aliquos etiam salutis suæ gratia nova sibi sub terris antra effodisse, uti Apostolus ad Hebr. II. v. 37. 38. testatur: *Circumiebant in ovillis, & caprinis pellibus egentes, pressi, afflicti, quibus Mundus non erat dignus, errantes in solitudinibus,*

*bus, in montibus & speluncis, & in cavernis
terra.*

II. Pari ratione Kijovienses aliasque Ruthenorum Cryptas viri olim Martyresq; sancti ac religiosi à Principibus Ethniscis rerum potentibus afflicti, se tuto in eas reciperent, excavârunt. Cum autem de primis & antiquis admodum meatuum Ruthenicorum fossoribus nemini hodie satis constet; quare nec liber Patrum Crypto-Kijoviensium hac de re quicquam tradit aliud, quàm quod sancti ipsorum atque religiosi Hilarion, Antonius, Theodosius, aliique Patres, sacrorum ac religionis secretioris gratiâ, Kijovienses aliasque specus, sub montibus Roxolanorum, temporibus diversis, & maximè quidem Æræ Christianæ seculo IX. & X. effoderint: adeoque nunc recensitos Patres, post antiquiores seculoque Apostolico propiores, non jam fundatores, sed continuatores duntaxat & amplificatores Cryptarum Ruthenarum fuisse ex PATERICO Sclavonico palam est. Cadit igitur opinio Flori Polonici, qui Italos Cryptis elaborandis suam contulisse operam Kijovi-

joviensibus, forsan errore vulgi adductus, tradit.

III. Quos Cryptarum Kijoviensium, autores sacros incolæ ea venerantur religione, ut eos Angelos terrestres atque Homines cœlestes nuncupare atque ut Divos colere religiosè haut dubitent. Quod quidem modò absit superstitio, longè ardentiore faciunt pietate, quam nos Lutherani ergà B. Lutherum nostrum, qui Occidentales fermento humanarum traditionum infectas atque sub jugo Antichristi jam procumbentes Ecclesias pristinae sanctæ & Apostolico-Catholicæ Ecclesiæ sinceritati atque libertati restituit. Utinam eum, aut Angelum terrestrem, aut Hominem cœlestem, gratisimo Kijoviensium erga fundatores suos exemplo, aut gravissimo Apostoli Pauli monito, Hebr. 13. v. 7. Vicarium Germanorum Apostolum, doctoremque divinum reputaremus. Sunt autem ex nobis, qui Beatos Patriarchæ nostri Lutheri manes aspiciunt quidem & mirantur, imò assulas è lecto ipsius Magdeburgi in Cœnobio Augustinianorum, ad supersticiosam stultitiæ suæ ostentationem

nem radunt, & Manuscripta ejus in raris
habent deliciis; ast doctrinam ejus sacræ
scripturæ & Conciliorum Oecumenico-
rum, nec non Aug. Confessionis Canoni-
bus conformem, quæ multo certamine,
constitit, & Martyrum Evangelicorum
sangvine, nec non tanti Herois constanti-
am flocci jam pendunt, nec ita, ut par erat,
æstimant, omnino degeneres Patrum filii.
B. Lutherus monstravit nobis vera Ima-
ginis Divinæ, adeoque & concreatæ nobis
in Adamo justitiæ ac Liberi Arbitrii ante
lapsum privilegia, eorundemque post la-
psum jacturam, atque inde resultantia
damna, & perniciem nunquam satis de-
plorandam. Idem Sanctus Pater Luthe-
rus, profligatis hominum meritis, certis-
simum nobis debitoribus in solius Filii
DEI Jesu Christi vulneribus solutionis
pretium atque peccatorum veniam, adeo-
que & omnem justitiæ ac salutis viam in
adorando solaque Fiducia apprehenden-
do Filii DEI MERITO, sub Papatu
illo tempore mortuis sanctorum operi-
bus animas Christianorum fascinantibus,
indice Apostolico, quasi postliminio de-
mon-

monstravit. Præterea SS. Coenæ JESU CHRISTI sacramentum in Occidentali Ecclesia, Papæ & Cleri Romani sacrilegio mutilum, ac sequiore forma & usu profanatum, suæ & integritati & sinceritati restituit. Quo autem nos in precio tam pios B. Lutheri, non jam dico manes, sed quæ res salutis nostræ est, tam augustam ministerioque ipsius integritati suæ restitutam Apostolicam doctrinam, hodie habemus? Cumque sancti in cœlo non sua, sed unite Agni JESU CHRISTI ad dextram Patris sedentis merita agnoscant, eoque nomine DEO gratias agant, Apoc. 5. v. 9. cur nos in terra peccatores pia ipsorum opera appellemus meritoria, cum, præter Universale Christi NOMEN ac MERITUM, nullum aliud detur salutis nostræ Meritum Actor. 4. v. 12. Veneremur igitur, laudemus solenniter, atque imitemur cum B. Luthero sanctorum in cœlo triumphantium pietatem atque in fide Jesu Christi constantiam, sed salutis nostræ anchoram in unico ejusdem MERITO jaciamus, & sic gratia ipsius Domini nostri JESU CHRISTI, quemadmodum omnes ab Orbe

condito Patriarchæ, Prophetæ, Apostoli, omnesque Sancti, per fidem in eum saluamur certissimè. Ita credimus, ita vivimus in CHRISTO & morimur Lutherani, utinam etiam tanto FILII DEI erga nos merito grati! sed ad nostra.

IV. Si igitur Cryptarum Roxolanarum & quidem singulariter Kijoviensium auctores sacri sunt & Christiani; tunc profectò fama vulgaris atque imperita, Ethnicos Trojanos easdem pro suorum Regum atque Heroum Mausoleo effodisse, imperita est, atque mendacissima.

CAPUT V.

De

MATERIA CRYPTARUM RUTHENICARUM.

SUMMARIUM.

1. *Materia Cryptarum terra compacta.*
2. *Cryptæ Kijovienses sub Birysthene non habitant.*
3. *Nec plus ultra se porrigunt.*

4. *Flo-*

*Florus Polonicus Germanice nuper editus,
refutatur.*

I.

MAteria Cryptarum Ruthenicarum procul dubio est terra limosa, pin-
vior ac solidè compacta, atque ita com-
parata, ut ligoni, & palæ fodientis facile
edat, seque in varios anfractus duci pa-
atur. E cujusmodi terra fornices hy-
ogæi & Cryptæ Ægyptiæ, Regum aïio-
amque condendis corporibus, sub terra
xasciata sunt, quâ de re Historici pro-
xè tradunt.

II. Sed nec hoc patere undem est, quod
certa rerum fama vulgò tradit, ut fieri
olet in rebus humanis, ubi multa fingun-
tur, multa in majus attolluntur. Primum
videm ferunt, Cryptas Kijovienses sub
Borysthenem suos producere forni-
ces. Ita enim Florus Polonicus Noriber-
e A. C. 1666. ab auctore INDIFFEREN-
E Germanicè editus ait: *Sonst soll von
innen ein Gang unter der Erden/ biß
nach Smolensko/ und zwar unter dem
Dnipper oder Dniester- Strohm durch-
gehen/ und mit lauter gegossenem Me-
tall*

tall inwendig gefüttert seyn/ woraus
 die alte vorige Herrligkeit dieses Orts
 abzunehmen/und wird der Bau solches
 hochkostbaren verborgenen Ganges
 den Italienern zugeschrieben. Frölichius
 berichtet/daß die Länge desselben
 auf 80. Römische Meilen sich erstrecke.
 Darüber man billig möchte vor Ver-
 wunderung erstaunen: Zumahlen weil
 eine Reussische Meil noch etwas grö-
 ßer/weder unsere Deutsche. Quæ autem
 laudandus infrà Archimandrita Kijovien-
 sis negat; forsan, quia meatus illi sinuosi
 non eâ sunt profunditate, ut infrà Borys-
 sthenis alveum abdere sese queant, quod
 quidem procul dubio ita est.

III. Alterum vulgi commentum est,
 Cryptas Kijovienses longitudine sua us-
 que ad Cryptam Czernichoviensem, &
 (uti alii magis strenuè mentientes affir-
 mant) Smolensciam atque Pieczoriensem
 Moscoviticam sese porrigere. Quod verò
 ceu absurdum falsumq; accolæ Borysthe-
 nidæ rident. Namque oppidum Mosco-
 viticum **PIECZORA** ab Urbe Kijovia ferè
 septem gradibus elevat. Poli; hoc est,
 ampli-

amplius centum milliaribus distat. At quis mortalium tantum perfodere, aut facere sub terra iter potest?

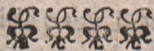
IV. Tertium grande nimis & vix fungis ipsis verisimile, Florus & Froelichius in suo Viatorio, invitis atque reclamantibus Ruthenis, tradunt, Cryptas Kijovienes in sua amplitudine incredibili intus ære fuso (mit lauter gegossenem Metall inwendig gesüttet) subductas esse. Quid hâc de re sentis, Lector? Numquid Cryptæ sub terrâ amplius centum milliarium Germanicorum longitudine effodiendæ mille anni, talenta autem millena sufficerent? Numquid tantum æris in Orbe terrarum dari putes, quod huic portentosæ Cryptæ intus ad octoginta miliaria vestiendæ esset satis? Miror igitur,

Viros doctos ista, ceu vera, incerto

autore & argumento trade-

re; sed ad For-

mam.

CAPUT VI.

De

FORMA CRYPTARUM KIJOVIENSIIUM.

SUMMARIUM.

1. *Cryptæ Kijovienses, Labyrinthus sacer.*
2. *Non naturales, sed artificiales sunt.*
3. *Ideæ Cryptarum.*
4. *Jobannes Fabricius Polonus Kijoviæ relictus inter varias gentes sollicitè queritur?*
5. *Archimandrita Rjoviensis literæ responsoriæ.*

I.

Formam Cryptarum Kijoviensium, contemplantes, Deum immortalem! Quos ductus ibi? quæ à lateribus conclavia? quos denique ibi flexus atque anfractus sinuosos videmus! Labyrinthum subterraneum si dicit Ruthenus, haud præfiscine dicit, nec à vero abludit. Etenim, Viator, illorum ignarus meatuum, Cryptam ingressus, nisi aut manudoctore, aut filo

filo Ariadnæ fuerit usus, tortuosis implicatus fornicibus, egredi inde non poterit.

II. Hæ igitur Cryptæ memorabiles, non naturales, sed devotâ industriâ, arteque Patrum religiosorum admirandâ variè sunt elaboratæ. Quippe ibi cellæ, conclavia, mausolea, cubilia, &, quod fidem publicam superat, templa quoque, Antonio & Theodosio auctoribus, faberrimè constructa exstant: cujusmodi templum sub Kijoviæ Veteri Monasterio hodie-num attonitis videre licet viatoribus. Nestor in *патрѣхъ* cap. I. de Vita S. Antonii, & Florus Polonicus Indifferens loc. cit.

III. Et quia nec Cryptas istas, nec ideas earundem spectare hætenus licuit publicè cuiquam. Proinde gratificaturum me Lectori abditarum rerum curioso existimo, si huic dissertationi meæ duarum S.S. Antonii & Theodosii Cryptarum Kijoviensium ideas, quas mihi Reverendissimus IGNATIUS GIZIEL, hoc tempore Archimandrita Pieczaro Kijoviensis, pro summa sua atque inter Ruthenos rarâ erga externos humanitate, Vir omnimoda Lingvarum ac scientiarum, quas sibi in mul-

tis Europæ Academiis atque peregrinationibus acquisivit, eruditione atque experientia instructissimus, mihi Kijoviâ dono misit, scriptisque in eam rem manu propriâ literis, de Cryptarum Kijoviensium natura me hac de re ipsum, qua par erat observantia, appellantem abunde informavit, de quo beneficio magnam ipsi habeo gratiam.

NB.

IV. Has Ideas accurato Archimandritæ suprâ laudatissimi studio delineatas singulari nactus sum occasione. Cum enim Anno 1672. ab Ecclesiæ Vilnensis Invar Aug. Confes. addictæ Provisoribus Stockholmiâ Wilnam ad functionem Ecclesiasticam, fato meo admirando vocatus sancto Evangelii Ministerio, jussu Eminentissimi Archi-Episcopi Upsaliensis Dn. LAURENTH STIGZELII, à Reverendissimo Revaliæ atque Æsthoniæ Episcopo Domino M. JOHANN E JACOBO Pfeiffer Ordini sacro, ibidem Stockholmiæ in templo Germanorum, die 30. Mensis Julii solenniter allectus, Rigam Livonum

num trajicere, indeque ad sedem Ministerii mei, quod vacare mihi legitimè tum credebam, Wilnam proficisci constituissem: adiit me nobilis quædam Matrona Domina APOLLONIA de Naglowo Naglovvstca, Nobilis & Experientissimi Medici Doctoris atque hoc tempore Practici Stockolmiensis GEORGII GERNHARDI Uxor, conquestaque multis lachrymis, quòd cum Anno 1648. in Ukraina ultra Borysthenem, unà cum prioris conjugii marito suo PHILIPPO FABRICIO Illustrissimi olim Ducis WISNIOWIECKI Archiatro ageret, filium unicum annorum duodecim JOHANNEM FABRICIUM Kijoviæ Jesuitis illo tempore ibidem in Collegio profitentibus instituentum, pellioni verò, cujus nomen non meminerunt, propè portam Salvatoris habitanti sustentandum, commendârunt. Interea Parentes aliquot milliaribus ultra Borysthenem ad oppidum Ducis Wisniowvicii LOCHVVICA profecti erant. Ubi mox rebellio Cosaccorum in Polonos Duce CHMIELNICIO exorta est, quæ adeò sæviit, ut miseri Parentes, relictis fortu-

fortunis per Albam Russiam, fugâ Vilnam Lithvanorum evadere, salutique suæ, relicto Kijoviæ filio, consulere coacti sunt, de quo autem filio suo JOHANN E FABRICIO, ubi ille nunc sit gentium, aut an supersit adhuc vivus, nihil quicquam certi Parentes mœsti cognoscere hactenùs potuère. Ego itaque, commisso mihi à Domina APOLLONIA munere defuncturus misso, publicâ Nobilissimi Magistratus Vilnensis auctoritate, Kijoviam tabellario dataque ad Reverendissimum, Archimandritam Pieczaro Kijoviensem in eam rem epistola, & impetratis à Venerabili Domino MARTINIANO WOLOSLOWICZ Ordinis S. Basilii in Cœnobiis, Vilnensi ad Spiritum S. & Coronensi in M. D. Lithvaniæ Abbate, magno meo fautore olim & amico familiari, ad eundem Archimandritam nec non ad Reverendissimum Archi-Episcopum Czernechoviensem & Novvogradensem Dn. LAZARUM BERRANOWICZ literis commendatitiis, suprâ memoratum JOHANNEM FABRICIUM Polonum, passim per totam Lithvaniam & Ukrainam,

cis

cis & ultrà Borysthenem, usque ad Pontum Euxinum, in Monasteriis & Curiis Ruthenorum investigavi : sed proh dolor ! & opera & oleum, impensique sumptus frustrà fuère, adeoque excessisse eum à consortio mortalium, nec uspiam superesse amplius inde conjicio. Siquidem laudatus jam Senatus Vilnensis ipsemet, de errore aut jactura Fabricii sollicitus, me commissà mihi inquisitione, gnaviter esse defunctum, publico testatur scripto ac sigillo, quod ego huic appendo dissertationi, ut si quispiam de præfato JOHANNÉ FABRICIO Polono quidpiam inaudiverit, aut ipsi de eo, ubicunque sit gentium, aliqua fortè fuerit, aut sit jam notitia, sollicitæ de Filio matri A POLONIÆ, aut mihi ejusdem hâc in re procuratori indicare dignetur, quod ego per misericordiam DEI omnes publicè obtestor atque rogo humillimè.

TESTIMONIUM NOBILISSIMI
SENATUS VILNENSIS IN
MAGNO DUCATU
LITHVANIÆ.

Sabbatho ante Dominicam Rogationum

num die *Vigesima Octava Mensis Aprilis*, Anno Domini *Millesimo Sexcentesimo Septuagesimo quarto*.

Ad requisitionem & juridicā postulationem Reverendi Domini JOANNIS HERBINII Ecclesiæ Saxonicae Vilnensis Ministri, constituti personaliter, coram Nobili Officio Consulari Vilnensi Honorati Domini, STEPHANVS & MICHAEL KVSZELICZOVVIE, fratres germani, Cives & Mercatores Vilnenses, tanquam fidejussores Honesti CORNELII ADAMOVVICZ Civis Vilnensis, recognoverunt attestantes, quomodo prænominatus Reverendus Dn. JOANNES HERBINIUS Minister Saxon. Ecclesiæ Vilnensis expediret Vilnâ in Vkrainam prædictum CORNELIVM ADAMOVVICZ eidemque, prævia fidejussione illorum, Centum florenos Polonicales, pro viatico dederit, ad inquirendum ingenuum JOANNEM

N E M FABRICIUM Doctōris PHILIPPI FABRICII filium Kijovia, Anno millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo, sub tempus rebellionis Cosaccorum derelictum: quem cum memoratus CORNELIUS ADAMOVVICZ nuntius, peragrando Totam Vkrainam, in Monasteriis & Cancellariis publicis, nec non inter milites, secundum Instructionem sibi datam, diligenter inquireret, & nullibi (quemadmodum literæ testimoniales à Viris Religiosis, per eundem Cornelium Adamovvicz nuntium allatæ testantur) nussiam supra dictum JOANNE M FABRICIUM Czernichovia, Kijovia, & ultra Borysthenem quesitum invenit, ut idem ADAMOVVICZ redux in Civitatem Vilnensem retulit, suprâ nominati Domini Kuszeliczovvie Fratres germani de ejusdem Cornelii Adamovvicz nuncii reducis, strenuè in indagando eodem deperdito

JO-

JOANNE FABRICIO, navata cura,
 testimonium suum perhibuerunt, quod
 Actis presentibus Consularibus est con-
 signatum, & Parti postulanti videlicet
 Reverendo Domino Johanni Herbino,
 Ecclesie Saxonicae Vilenfis Ministro,
 authenticè extraditum.

L. S.

Ex Actis Judiciariis Nobili-
 um Dominorum Consu-
 larium Rescriptum.

V. Datis igitur ego ad Archimandri-
 tam Pieczaro Kijoviensem Innocentium,
 Gizieliū, nomine amissi Fabricii, literis,
 insuper, ut me de Naturâ & constitutione
 Cryptarum Kijoviensium informaret, ab
 eo enixè petii. Quapropter Vir ille hodie
 inter Ruthenos Patres incomparabilis,
 qua est erga externos humanitate summa,
 epistolâ suâ elegantissimâ mihi per eun-
 dem respondit tabellarium, cujus argu-
 mentum (titulum in hac Epistola meæ
 haud convenientem tenuitati deprecor)
 sequitur:

Copia

*Copia Literarum admodum ve-
nerabilis,*

INNOCENTII GIZIELI,
Archimandritæ Pieczaro-Kijovi-
ensis ad Johannem Herbinium, Anno
Æræ Christ. 1674. Die 2. Martii.

EMINENTISSIME ATQVE EXCEL-
LENTISSIME PASTOR, MIHI
PLURIMUM VENERANDE
DOMINE ET AMICE.

Non sentio me dignum esse tali ho-
nore, qualem mihi exhibet vene-
rabilis Dominatio tua, dum mihi ea spe-
cimina adscribit, quæ meam tenuitatem
excedunt. Quia tamen hoc totum hu-
manitas & benevolentia tuæ Domina-
tionis erga me ignotum & immeritum
præstat, grato animo à venerabili Domi-
natione tua suscipio; insuper promptum
me ad obsequia in futurum omni ob-
lata occasione exhibenda polliceor. Sed
huic promptitudini non respondet nunc
eventus: plurimis enim sciscitabar mo-
dis

dis ex multis inquirendo in variis Monasteriis de illius à venerabili Dominatione tua commemoratae mæstæ viduæ filio JOANNE FABRICIO; verum nil certi à quoquam de eo percepi, attamen adhuc & in posterum de eo me percontaturum polliceor. Utinam consoletuream DEUS! Quod attinet de libro, qui vulgo vocatur (α.) SLUZEBNIK, simulq; delineationes Cryptarum, quas præ manibus habeo, nullius pretii egens, dono mitto. De Sanctis autem Cryptis quæ significanda essent, ea omnia sufficienter in libro ΠΑΤΕΡΙΚΟΝ typo expressa sunt. In his meatuum magna varietas est, quos si aliquis inscius intret, velut ex Labyrintho solus sine reductore exire non possit. Nec putentur esse hæ Cryptæ naturales, verum diligenti operâ illorum terrestrium Angelorum, hominum cælestium, elaboratæ sunt, quorum corpora ab annis circiter sexcentis incorrupta

rupta durant. Nec beneficio terræ hoc fit, quod à tot annorum centenis Sancto-
rum corpora incorrupta maneant (cum
aliàs plurimorum ibi positorum homi-
num corpora in pulverem redacta sint)
sed verè, (β.) propter sanctitatem vitæ
& singularem in DEUM pietatem, in-
corruptibilitate donati sunt. De non-
nullorum verò siccis capitibus etiam ole-
um salutiferum ad omnem amovendam
hominum infirmitatem manat. Illorum
meritis precibusque cæci vident, obsessi
à Demone liberantur, & miracula in
dies majora ac majora fiunt. (γ.) Quo-
usque verò se extendant Cryptæ, incertū
sumus; nam ante sexaginta circiter an-
nos propter tremorem terræ in aliquibus
locis collapsæ sunt. His breviter expositis
intimè precor, ut intercessione eorum
(δ.) quibus non dedit nec dabit videre
corruptionem, salutem optimam, lon-
gevos annos, venerabili Dominationi

*tua, & sacram benedictionem largiatur
 DEUS. Utinam mereatur esse parti-
 ceps eorum Scripturæ verborum, beati
 qui non viderunt & crediderunt!
 Hoc voto claudo meam epistolam, me-
 que in sinum ulterioris amoris & be-
 nevolentiae tuæ venerabilis Dominatio-
 nis depono. Datum in Monasterio Ki-
 jovo-Pieczariensi, die Mensis Martii 2.
 Anno 1674.*

Venerabilis Dominationis Vestrae

sincerus amicus & servitor

INNOCENTIUS GIZIEL,

Archimandrita Piec-
 zariensis.

INSCRIPTIO.

*Admodum Venerabili & Excellentissimo
 Pastori Ecclesiae Saxonicae,*

Domino JOANNI HERBINIO, *pluri-
 mum observando amico meo pateant*
Vilnae

VI. In qua Epistola quædam notanda,
 quædam observanda sunt. α. Primum vox

SLUZEBNIK significat Missale sive Rituale Græco-Ruthenicum, ex magno illo ^{Ἐυχολογίῳ} Græcorum, posteaquæ in Sclavonicam linguam translato Ruthenorum libro Ecclesiastico ТРЕБНИК dicto excerptum. Quam vocem SLUZEBNIK nos, suo quidem sed minus Latino nomine AGENDAM Ecclesiasticam hodie nuncupamus. Quam AGENDAM Sclavono-Ruthenicam Perquàm Venerabilis Kijoviensium toties jam celebratus Archimandrita, una cum binis Cryptarum Kijoviensium schematibus, mihi dono misit, quæ etiam omnia publici juris nunc facio.

VII. β. Observo in Epistola hac Ruthenorum de incorruptibilitate corporum emortuorum in Cryptis Kijoviensibus sententiam: videlicet, Patrum istorum corpora, ob sanctitatem vitæ antea, & ob singularem in DEUM pietatem incorruptibilitate donata esse. Quæ sententia sano sensu intellecta haud usque adeo est absurda. DEUS enim Sanctus ac benedictus, inque operibus suis admirandus inter filios hominum, etiam

in summa Evangelii gloriæque suæ luce
 edere miracula nondum ejuravit, Psalm.
 66. v. 5. Quæ miracula inter fideles suos
 DEUS patrat tum clam, tum palam.
 1. *Clam* quidem, quoad vivimus, actus
 Providentiæ suæ admirandæ inter nos e-
 dit, quod Psalmus nunc allegatus, nec non
 Psal. 46. v. 9. graviter docent. Sed hoc fit
 nobis id non observantibus, Psal. 73. &
 Psal. 139. v. 17. &c. 2. *Palam* autem DEUS
 stupenda edit facinora. In articulo Mor-
 tis fidelium servorum suorum. Etenim,
 qui custodit Sanctorum suorum ossa, ut
 ne ullum ipsorum conteratur, Psal. 34. v. 21.
 idem etiam ea, ubi & quando vult, edere
 miracula jubere potest, quod ipsum Pro-
 tomartyr N. T. S. STEPHANUS, JESUM
 Θεάνθρωπον à dextris DEI videns, dulcis-
 simo afflictæ animæ suæ solatio, expertus
 est, Actor. 7.

VIII. Deinde & hoc observandum pro-
 bè est, quod piis Christi servis morituris
 concentus harmonici seu Musica quæ-
 dam, cujus harmoniæ dulcedo ineffabilis
 est, aliquando audiat, non ab agoni-
 zantibus duntaxat, sed ab aliis quoque
 piis

piis adstantibus, atque id ipsum ultro attestantibus. Quod non superstitione, sed revera fieri, neque esse habendum susque deque, D. Augustinus fratres suos monet. Præter Augustinum Nicephorus lib.8. Histor. Eccles. cap. 41. de Amouno quodam Ægyptio refert, Antonium animam ejus è corpore migrantem deduci in cælum, Angelicis virtutibus eam comitantibus, atque ineffabili quodam hymnorum carmine prosequentibus, vidisse. Quod si Nicephorus (in rebus multis ingenium ejus ita est) fabulosus hîc videtur, audiamus igitur alios: & quidem 1. *Gaufridum* Monachum Clarevallensem, in Vita Divi Bernhardi, lib. II. cap. 3. in fine, qui de Sancto hocce Abbate refert: quod, cum pauper quidam, & verè pauper spiritu, mortuus fuisset, ipse animam deferri audiverit.

2. Quin & in transitu Aldefonsi Catholici Asturiorum Regis, qui Anno Salutis 790. imperavit, voces psallentium in aëre, feruntur, fuisse auditæ: *Ecce, quomodo tollitur justus, & nemo considerat*, teste Roderico Toletano lib. de rebus Hispaniæ cap. 5. Tom. 2. Corporis Scriptorum rerum Hispan. pag. 72.

3. EUROSIA Bohemiæ Regis filia Aragoniæ Regi per nuncios desponsata, cum in Maurorum Principis manus venisset, atque ab eo, conjugio ipsi copulari renuens, ad mortem damnata esset, ferientis gladium patienter expectans, hanc Angelicam vocem audivit : *Veni electa mea, Sponsa CHRISTI, accipe coronam, quam tibi DOMINUS preparavit*, ut memorat Lucius Marinæus Siculus, lib. 5. de rebus Hispaniæ Tom. I. Corporis Scriptorum Hispan. pag. 343.

4. Item, in obitu cujusdam Episcopi Compostellani, viri eximiæ sanctitatis, auditæ sunt voces Angelorum canentium : *Veni, electe DEI, intra in gaudium, DOMINI tui*. Johannes Visæus Brugensis in Chronico rerum Hispanicarum ad Annum 920. Eodem Tomo I. pag. 715.

5. Gregorius Magnus Homil. 15. in Evangelia de servulo quodam paralytico commemorat. Qui, cum se jam morti proximum cognovit, peregrinos viros atque in hospitalitate susceptos admonebat,urgerent illi secumque Psalmos pro expectatione exitus sui decantarent. Cūque

que ille cum eis moriens psalleret, voces psallentium repente compescuit, cum, terrore maligni clamoris, dicens: *Tacete. Nunquid non auditis, quanta resonent laudes in cœlo?* Cumque ad easdem laudes, quas intus audierat, aurem cordis intenderet, sancta illa anima à carne soluta est. Sed exeunte illâ, tanta illic fragrantia, odoris aspersa est, ut omnes illi, qui aderant, inæstimabili suavitate replerentur: ita ut per hoc patenter agnoscerent, quod eam laudes, quas audierat, in cœlum suscepissent. Idem repetit, lib. IV. Dialog. cap. 14. Porro & Homilia 40. in Evangel. de ROMULA: Nocte, *inquit*, quartâ magistrâ suam vocavit. Qua veniente viaticum petiit, & accepit. Et ecce subito in platea, ante ejusdem cellulæ ostium, duo chori psallentium adstiterunt, &, sicut ipsæ se dicebant sexus ex vocibus discrevisse, psalmodiæ cantus dicebant viri, & foeminæ respondebant. Cumque ante fores cellulæ exhiberentur cœlestes exequiæ, sancta illa anima carne soluta est. Quâ ad cœlum ductâ, quanto chori psallentium altiùs ascendebant, tanto cœpit

psalmodia leniùs audiri, quousque & ejusdem psalmodiæ sonitus, & suavitas elongata finiretur: Repetit idem, ceu veram, facti historiam, lib. IV. Dialog. cap. 15.

6. Circa MARTINI quoque Episcopi mortem Angelicos cantus fuisse auditos memoriæ prodidit M. Marulus Spalatenfis, lib. 6. Exemplor. cap. 16. Sed cujus auctoritate fretus, me fugit. Etenim Severus Sulpitius, Paulinus, Venantius Fortunatus, Gregorius Turonensis aliique, tale quid de Martino non statuunt. Sed nec illud occurrit apud alios probatos Scriptores, quod idem auctor, de Paphnutio, Benedicto, Stephano, Ægidio, Maximo, Marcellino aliisque pag. 1436. tradit, quasi in obitu simile quid contigisset.

7. Quarè nec absurdum erit, quod in Patria mea Bicinæ Silesiorum (præfiscinè id recenseo) annis abhinc 46. accidit. Ubi, cum Reverendus olim, doctrinæque & singularis pietatis nomine celebratissimus Dn. CHRISTOPHORUS **Süssenbach**/Pastor Ecclesiæ ac Ministerii in Districtu Bicinensi Senior, avus meus maternus, diem supremum obiturus, manè
horâ

horâ sexta in templo Psalmum secundum,
pro more Ecclesiæ, de æterna Filii DEI ge-
neratione explicasset paucis : conversus
ad populum, hoc ipso die mortem sibi ob-
eundam, prædixit, factaque ad constanti-
am in Fide JESU CHRISTI, mutuam cha-
ritatem, & ad pietatem adhortatione, sin-
gulis Ecclesiæ membris, Ministerio, Ma-
gistratu & plebe valere jussis, domum su-
am, multorum lachrymis comitibus, quo
vaderet, ne sese orphanos Pater, pupillos
Patronus desereret, inclamantibus, abiit;
moxque, viribus ipsi sensim deficientibus,
decumbere ex valetudine, seque, uti ajē-
bat, in occursum DOMINI accingere cœ-
pit. Cujus rei famâ excitati Magistratus
oppidanus & aliquot Ecclesiarum vicina-
rum Pastores Senioremem suum adeunt, sa-
lutant, ecquid valeret, rogant. Ille verò
de valetudine nihil sollicitus, eandem ad
illos quam paulò in Templo, instituit *πα-
ράκλησιν*. Interea, cum datâ singulis manu
valediceret, concentus harmoniæ suavissi-
mæ toto quadrantis horæ spatio, per
oppidum resonans audiebatur, incertum
quo loco, aliis in turri, quibusdam in Cu-
ria,

ria, nonnullis Chorum illum Musicum, in moenibus canere arbitrantibus. Aderat fortè ibi Organœdus Ecclesiæ oppidanæ, qui dulcedine illius harmoniæ captus, referre eam in numeros Musicos, atque consignare in exemplum Musices cœlestis tentabat; sed conatu semper irritò. Quo factò Pastor nondum agonizans uxore, sua Eva, nomine Hebræo (hujus lingvæ erat peritissimus) CHAVA, CHAVA accersitâ: Vidisne, nunc inquit, CHAVA mea, pietatem esse ad omnia utilem, & habere, hujus & cœlestis vitæ promissionem. Audin, quid canat Musica cœli! Et tibi eâdem suavitate canet cœlum, si permanseris in fide & amore FILII DEI. Quibus dictis ad parietem conversus, nemine advertente, obdormivit placidissimè. Quo tam beati excessûs exemplo, deinde consanguinei ac tutores mei ad pietatis studium me puerum subinde accendebant. Quod ego tum adultior, ceu commentum superstiosæ plebis, initiò rejiciebam; nunc autem, tot exemplorum in Ecclesiâ CHRISTI confirmatus, hæc esse certissima, credo. Namque Angeli Sancti ministerio fi-
deli-

delium cœlitus deputati, cum deportant in sinum Abrahami animas nostras, numquid muti hoc faciunt?

IX. Sed liberos quoque nostros sæpius, adultiores verò aliquando etiam videre in agone suo quasdam Angelorum apparitiones, variâ quidem specie & imagine, frequens admodum, & ferè passim, inter Christianos decantata docet experientia. Adeoque non agonizantium esse delirium, sed ipsam rei veritatem: hoc ipsum enim adducta nunc S. STEPHANI ProtoMartyris visio, nec non Angelorum Lazaro morienti & jam emortuo ministrantium exemplum, Luc. 16. evincunt gravissimè.

X. Quin & post ipsam mortem, in religiosorum CHRISTI servorum corporibus atque ossibus, haud leviora DEUM edere miracula, mirifica Elisæi ossa docent, 2. Reg. 13. Quo Sanctorum honore posthumo DEUS, & pretiosam sibi esse ipsorum mortem, Psalm. 116. declarat, & ad ipsorum fidei vitæque sanctitatem nos hacce tam gravi religione invitat.

XI. Si collapsis terræ motu quibusdam
mea-

meatibus, longitudo Cryptarum Kijoviensium incerta Archimandritæ aliisque Ruthenis rerum suarum peritissimis est; unde ergo Frælichio & Floro Polonico, eos sese Smolenscium usque, ad octoginta milliaria Ruthenica, extendere constabit? Certè, præterquam vulgi superstitionis traditione, alio nullo niti possunt argumento.

XII. Notanda verò Archimandritæ sunt verba voti alias benevolentissimi: *intimè*, inquit, *precor, ut intercessione eorum, quibus non dedit, nec dabit videre corruptionem, &c.* Quod ego quidem Viri optimi votum animo accipio gratissimo; ceterum, quia, ut cum Poëta loquar,

Diversum sentire duos de rebus iisdem

Incolumi licuit semper amicitia,

pace magni illius Patris, quæro haud immerito: 1. *An sanctorum Patrum & Hero-um Kijoviensium corpora nondum viderint corruptionem?* Ad quod Problema distinctè respondeo, corruptionem trifariam accipi: est enim inchoativa, continuativa, vel consummativa. *Inchoatam esse, mox ab ipso mortis eorum articulo, cor-
porum*

porum illorum corruptionem, eo quod humidum & calidum nativum seu (cum Physicis loquor) radicale jam evanuerit, certissimum est. De *continuante* corruptione nullum est dubium: quia, uti Florus Polonicus ait, corpora illa compressa quodammodo, & quasi assa sunt: scilicet quia exta viscera in corporibus illis sensim attenuata sunt: namque corpora illa non eviscerata, sed in Cryptis, & quidem in sua quodque cella, esse reposita ex *παρρησιᾷ* palam est. Adeoque corpora illa, attenuari in dies sensim ac insensibiliter existimo. Quod verò corruptio corporum illorum consummata à tot seculis nondum sit, miramur omnes & obstupescimus.

XIII. Alterum est: *An corpora Patrum Kijoviensium emortua non visura sint corruptionem?* Venerabilis Archimandrita phrasi Scripturæ S. ita, *Deus, inquit, nō dedit, NEC DABIT illis videre corruptionem;* adeoque, corpora illa in Cryptis suis nunquam corruptum iri, sentit. Sed hoc statuere aut credere in sensu Theologico religio nobis piaculumque est: soli enim homi-

homini ΘΕΑΝΘΡΩΠΩ CHRISTO JESU istud datum est privilegium, ut ne corpus ejus in sepulchro ullam videret corruptionem, quocunque illa nomine veniat, nec inchoativam, nec continuativam, neque consummativam. Quemadmodum enim corpus ejus sanctissimum, labe Peccati Originalis nulla inquinatum est ratione: ita etiam à Lege corruptionis speciali DEI privilegio exemptum est, quare ipsemet in persona Davidis, Psalm. 16. v. 8. exultabundus gloriatur. Quod igitur simpliciter soli & unico CHRISTO attributum à DEO est, arrogare sibi nullus Sanctorum præsumat: cum etiam sanctissimorum Patriarcharum, Regum, Prophetarum, & Apostolorum corpora post mortem dissoluta tandem corruptaque sint. Quin & communi mortalium conditione exempti, vivi que à DEO in cœlum rapti Henoch & Eliás, certo modo communem senserunt & corporum suorum corruptionem sive immutationem. Ergo eandem corruptionem corpora quoque Patrum Crypto-Kijoviensium tandem experientur.

CAPUT VII.

De

RATIONE SEU MO-
DO FODIENDI CRY-
PTAS.

SUMMARIUM.

1. *Cryptæ Kijovienses Roxolanorum studio
& labore excavatæ.*
2. *Non Itali foderunt eas.*
3. *Cryptas Metallo subductas esse, falsum.*
4. *Cryptam sub terra ad centum milliaria
Germanica ducere est Istbmum
perfodere.*

I.

Contemplatus es, Lector, Cry-
ptas Kijovienses: quid, quæ-
so, tibi esse videntur? Profectò, si
meatus istos variè contortos La-
byrinthum aliquem, vel Creti-
cum Dædali antrum dixeris, rem
veram dixeris. Quod si autem Pli-

E

nius

nus Creticum , Ægyptium , Lemnium & Italicum Labyrinthos inter Orbis recenseret miracula ; quantò magis sacras Kijoviensium Cryptas Labyrinthum dixeris , aut stupendum Russiæ miraculum.

II. Cum igitur, teste celeberrimo Roxolanorum Archimandrita, Kijovienses, & consequenter omnes reliquæ Ruthenorum Cryptæ non naturales, sed arte & labore religiosorum Patrum ad miraculum sub terra ductæ sint; quapropter excavandi eas rationem expendere, operæ erit pretium haud contemnendum.

III. Effodi autem Cryptas sub terra docet Archimandrita noster; sed rationem fodiendi Nestor in Πάτερικῳ schemate sequenti ostendit, quod exinde excerptum apponere hic visum est. RA-

RATIO SEU MODUS FODI-
ENDI CRYPTAS, FIGURA B.

NB.

III. Ex quo schemate palam est 1. Non Italos artifices, uti David. Froelichius in suo Viatorio, & Florus Polonicus Auctoris Indifferentis Germanicè nuper editus existimant, sed Viros religiosos seu Monachos Græco Ruthenos effodisse Cryptas Kijovienses. Quod si cæmentarii, lapidicæ, aut statuarii, in fornicibus aut peristyliis erigendis, aliquid operæ Templis aut Cryptis addiderunt, nihil quicquam inficior, sed hoc non est, Cryptas elaborare. 2. Falsum est, quod Cryptæ istæ in 80. milliarium amplitudine metallo vario

subductæ sint. Utiquè obstupescit animus, hæc tam portentosa de Cryptis Kijoviensibus, autore incerto, referri. Sed fama crescit eundo, cui qui facile credit, facile decipitur, &, quod non injuria fit, à Ruthenis naris emunctioris deridendus toti Orbi propinatur. Quis enim tantum hoc iter sub terra emensus unquam est? Quæ ratione terra in cavandis tanta longitudine Cryptis egesta est? Tentabant olim tot Principes, Imperatoresquè Romani Cæsar, Caligula, & Nero (Svetonius in suis locis) Isthmum inter mare Erythræum (vulgò *Rubrum*) & Nilum perfodere, sed conatu irritò. Ruthenos autem Kijoviâ Smolenscium vel Pieczaram usquè Moscoviæ oppidum, longe amplius centum milliaribus longitudine Cryptas effo.

effodisse, tonsores quidem aut lippi referunt, sed Rutheni hoc nesciunt, certè vix fungi credent.

CAPUT VIII.

De

USU CRYPTARUM.

SUMMARIUM.

1. *Antra V. & N. T. sanctorum receptacula tutissima.*
2. *Cryptæ subterraneæ religiosa Monachorum cubicula.*
3. *Cryptæ Kijovienses Divorum emortuorum Mausolea.*
4. *Miraculum in Crypta Paschale.*
5. *Visitationes & honores defunctis habiti.*

I.

UT nihil in Natura rerum vacuum est, nec ulla sine certo fine aut scopo suscipitur actio: ita Cryptæ & antra subterranea usus egregios, & optata ejusdem cultoribus præbent semper commo-

da. Latebant olim in antro *Prophetae* Israelis, cum tempestas persecutionum in eos immeritò sæviret; Hinc *spelunca Davidica* ADULLAM I. Sam. 22. *Crypta Prophetica*, Eliæ sub monte DEI Horeb, I. Reg. 18. Virorum Prophetarum centum, quos Abdias Magister aulae Regis Achabi in illis pane & aqua pascebat, atquè à Tyrannide Jezebelis protegebat, I. Reg. 18. *Antrum Regium*, in quod Reges Cananæi sese metu Josuæ receperant, Joh. 10. *Crypta Apostolica* & Martyrum in montibus & sylvis, Hebr. II. *Antra Musarum* in Græcia, in quibus Viri Docti otii ac meditationis gratia quandoquè habitabant: *Antra Sibyllina*, de quibus Lactantius, & Geographi veteres & recentiores agunt prolixius.

II. Similiter *Cryptæ* quoq; Kijovi-

jovientes certas easquè graves ob causas à Monachis Græco-Ruthenis effossæ sunt. I. Ut converfis ad Christum Clero & Laicis, sæviente in se Tyrannorum Ethnicorum tempestate, aliquod ibidem esset receptaculum. Quò quidem se auctores earum Patroniquè Antonius, Theodosius & alii plures frequenter recipiebant, tutoquè ibidem, etiam ab hostibus Tartaris, qui loca illa sacra violare non audebant, diu incolumes agebant.

III. Ut Monachi privatæ religioni vocare ibidem commodè possent. Quidam enim ibidem in cellis Psalmos aliasquè preces peragebant. Alii, corpora sua jejuniis atquè vigiliis maceraturi, ultrò se antris istis includebant, pane modico & oleribus victitantes, ut Nicetas, Laurentius, Nikon, Eustatius, Pi-

minus & alii, in quibus antris eâ nonnulli permanebant constantiâ, ut nec *I*humenorum (Abbates ita Græcorum imitatione, quasi τῶν ἡγούμενων vocant) autoritate & mandato, nec horrendis satanæ spectris atquè tentationibus extrahi inde in lucem possent, quales *Isaacus* & alii Monachi erant. Adeò primitus Christiani pietate abundabant atquè religione, quæ tam pia exempla miramur quidem omnes, sed imitamur paucissimi. Utinam, loco antrorum subterraneorum, supra domorum nostrarum terraneis inclusi cellis, Musæis, aut cubiculis, DEUM eo animi devoti ardore coleremus! Sed hodie nobis veterum pietas ac religio obsolescit, nostra autem juniorum aut jejuna nimis est, aut omninò nulla.

IV. 3. Tandem & hoc animo religiosi illi Patres Rutheni propria effodiebant in Cryptis antra, ut vivis cellæ aut sacella, mortuis verò certa essent Mausolea & dormitoria. Etenim ex Lege & consuetudine veteri sua quisque Cryptâ, atquè cellâ fasciis instar infantium, & imitatione Ægyptiorum cadaverum, circumvoluti post fata reponebantur. Quorum solemnes exequias, atquè defunctorum corporum ornamenta, nec non Monachorum nœnias & lachrymas subjecta schemata palam spectanda proponunt. In quibus inter alia exequiæ THEODOSII I humenis seu Abbatis, Cryptæ minoris Kijoviensis auctoris, facibus accensis, ac frequenti tum Clero, tum populo, solenniter instituntur. Ubi in sandapila defuncti

Theodosii corpus fasciis, adinstar infantis, circumvolutum, palam-
què spectandum à Monachis sui
Ordinis in Cryptam solenniter de-
portatur. Qua ratione etiam reli-
qui Monachi, quos Rutheni INOK,
quasi unicos, nec non CZERNIEC,
hoc est nigros ab habitu Mona-
chorum atro vocitant, terræ man-
dantur.

RATIO SEPELIENDI DE-
FUNCTOS IN CRYPTA.

FIGURA A.

V. Sanctiori ergò sine antra in
Oriente habentur, quàm quidem
nonnullæ alibi specus: Exempli
gratia Antrum illud Trolhetta-
num in Norwegia sub ipsa hians
Cataracta, furum & latronum
re.

EXEQUIÆ SACRÆ

CRYPARIUM

LIBRARIIS

EXEQUIA SACRA

receptaculum olim & hodiernum est, quod ego meo ipsius periculo comperi.

VI. Solet autem Presbyter Kijoviensis Feria prima Paschatos, sacris antelucanis peractis, cum aliquot fratribus in Cryptam descendere, defunctorum Patrum corpora invisere, eaque sacro thure suffumigando preculas aliquot ex more recitare. Quo facto mortuos alloquitur exultabundus hisce verbis: *Sancti Patres & Fratres, hodie C H R I S T V S fracto Mortis jaculo à Mortuis resurrexit!* Cui comites fratres respondent: *Verè surrexit C H R I S T V S D O M I N V S.* Quibus dictis, corpora denuò infumantes, abeunt. Res sanè mira in Crypta illa, imperante Roxolanis Simeone Alexandrowicz sub Archimandrita Kijoviensi Nicolao

colao, accidit. Cum enim Presbyter quidam Dionysius in Crypta sacris supra memoratis suffiendo operaretur & tandem pro more mortuos hisce verbis: *SANCTI PATRES & FRATRES, hodie CHRISTVS, fracto Mortis jaculo, resurrexit à Mortuis*, inclamaret; Continuo Crypta illa, quasi terræ motu concussa, vociferans Presbytero respondit: *Verè CHRISTVS DOMINVS resurrexit, ô Pater Dionysi: Nestor in Πατερικῶ cap. ult. Vide autem Visitationis hujus schema sequens:*

**VISITATIO PASCHALIS
CORPORUM IN CRYPTIS.**

FIGURA C.

VII. Hujus visitationis vestigia

gia invenio Hierosolymis Marc. 16. ubi Maria Magdalena, cum reliquis mulieribus fidelibus posthumum unctionis officium corpori CHRISTI Dominiquè sui præstatura, sepulchrum, die à morte ejus tertio, summo manè invisebant. Idem olim Hebrone factitatum procul omni dubio. Quinimo Matth. 23. Judæos sepulchra Prophetarum magno honore exornasse, Domino ne quicquam id improbante, legimus. Missis aliarum gentium, ut & Ecclesiæ primitivæ exemplis, unicum, quod Hafniæ in Dania summa cum voluptate spectavi, adjiciam. Receptum ibi more atquè consuetudine veteri est, ut superstites liberi, sepulchra Parentum aut cognatorum, singulis diebus solis, horis matutinis, aut ipsimet visitent

tent lachrimabundi, aut misso
ferro vel ancilla sepulchrorum
tumbas ac inscripta Epitaphia ro-
sis, liliis, ruta, verbena, aliisque
elegantissimis floribus conspergi
atquè exornari jubeant, memori-
am suorum etiam post fata ho-
norabilem sibi atquè gratissimam
hoc testantes pietatis officio. Id
honoris Beati quoquè Patris no-
stri Lutheri manibus Wittebergæ
in templo arcis habetur adhuc,
sed maximè Magdeburgi in cœ-
nobio Augustinianorum, quò ut
supra dictum est, cellam atquè lig-
neum Lutheri lectum videndi stu-
dio, multi tam illustrium, quam
è plebe promiscua concurrunt;
nec vidisse locum tam religiosi
quondam Monachi contenti, et-
iam in lecto ejus recumbunt; alii
quoquè assulas è lecto cultellis ab-
scis-

scissas, in memoriæ gratiam & ostentationem secum asportant. Quapropter lectus ille adeo confissus & distractus est, ut vix jam suis consistere basibus queat. Sunt tamen, qui memores beneficii divini, DEO pro accensa per incomparabilem servum suum Lutherum in ipsis Antichristi tenebris Evangelii luce devotas, in genua procumbentes, agunt gratias. Et hi sanè sanctorum tumbas visitant omnium sanctissimè. Sed pergamus.

CAPUT IX.

De

SPECIEBUS CRYPTARUM RUTHENICARUM.

SUMMARIUM.

1. De Crypta Pieczoro Moscovitica non constat.
2. Mo-

2. *Moscovitarum barbaries.*
3. *Crypta Borysthenide Kijoviensium nobilissima.*
4. *Crypta ANTONIA prestat THEODOSIÆ.*

I.

Nestor, in sæpius adducto libro Sclavonico Πατερικὸν dicto, obiter duntaxat aliarum quoque Cryptarum facit mentionem. Et, quantum conjicere licet, prima Crypta Russiæ in oppido Beresta ab Hilarione Viro religioso effossa, quam postea aliquanto tempore Theodosius in ætatis Monasticæ tirocinio incolebat.

II. Altera Crypta est Barasensis (vulgò *Pieczara Barareska*) quam Antoni primum fuisse antrum Nestor tradit.

III. Tertia ad Urbem Czer-niechoviam ostenditur, quæ ab Antonio adolescentiore, itidem effos-

effossa est. Hanc ad Kijovieneses usque Cryptas sese subterraneis porrigere meatibus imperita affirmat plebecula.

IV. Quartam celebriorem oppidum Moscoviæ *PIECZORA*, à Crypta quam continet, sic dictum, inquē ipsis Livoniæ finibus situm, ostentat. Cujus Cryptæ videndæ studio ardens cum anno superiore iter faciens in idem oppidum *Pieczora* divertissem, Monasteriumquē loci illius sanè munitissimum, atquē templum Divæ Mariæ Sacrum, ingredi cum turba frequente vellem, à custodibus Portæ non sine probrosis convitiis rejectus sum. Ea enim Moscovitæ sunt barbarie, ut nulla exteris humanitatis officia præstent, unde nullum in Moscovia aut rarissimum est Xenodochi-

F

um

um; imò Christianos Occidentales, tam Pontificios quàm Evangelicos, impuros ac degeneres, se verò solos genuinos & Orthodoxæ Ecclesiæ pullos esse reputant: Unde plebs illorum *Pràvvo-stavvny*, sacerdotes autem & sacri-
 ficuli *Prepodobni*, *Bohonosni*, id est, Reverendi & Deiferi vulgò audiunt. Hinc de ea nihil quicquam certi tradere Lectori possum.

V. Nobilissima omnium, uti Metropolis Russiæ Kijovia, ita singulariter Crypta duplex Kijoviensis ad ripam Borysthenis, sub monte edito est, in quo Monasterium templaque aliquot celeberrima spectantur eleganter. Sub monte autem Cryptæ visuntur duæ, altera *ANTONII*, altera *THEODOSII*, qui ambo, ut suprà

prà dictum est, Cryptarum istarum Auctores olim, nunc Patroni earundem à Ruthenis salutantur. Prima quidem ANTONIA, cujus paginam & inscriptionem littera geminata A A. Altera est THEODOSIA, cujus paginam & inscriptionem   signant. Quæ duæ Cryptæ tamen impares sunt, & altera ambitu sinuum, cellarum, in quæ eis repositorum Patrum Kijoviensium copiâ superat alteram. Etenim Crypta Antonia I. Amplior longe est THEODOSIA. II. Pluribus magisque sinuosis flexibus, quas Rutheni plateas vocant, nec non cellis distinctior; imò Crypta ANTONIA Labyrinthus est perplexissima, adeoque Kijoviense Russorum miraculum: quippe ingressus eam homo meatuum ignarus, teste

Archimandrita ibidem celeberrimo, sine ductore exire nequit. III. Crypta ANTONIA plurima Divorum Ruthenorum corpora possidet, cum in THEODOSIA pauciora quiescant. IV. Crypta Antonia illustriores dignitate ac meritis Viros ostentat, nempe Metropolitae, Episcopos, Principes, & alios commatis eminentioris, cum Theodosia tantorum Patrum atque Heroum Principum sterilis admodum sit. V. Crypta tamen Theodosia, pluribus sub terra faberrimè constructis Sacellis, quàm quidem Antonia, gaudet. Repete quæso, Lector, & confer inter se utriusquè Cryptæ ideam suprà delineatam. Et quia nobis adire eas per loci longum admodum interval- lum atque distantiam non licet,
hic

hic eas contemplare, ac Roxolanorum hominum ingenium atque devotam religioni industriam mirare.

CAPUT X.

De

CORPORIBUS IN CRYPTIS KIJOVENSIBUS REPOSITIS.

SUMMARIUM.

1. *Catalogus Patrum & Heroum in Cryptis dormientium.*
2. *Religio privata subterranea.*
3. *Πείσφορον panis Græco Ruthenorum Eucharisticus.*
4. *Non omnes in Cryptis dormientes Catalogus recenset.*

Corpora illa in utraqùe Crypta
tùm integra fatoquè Morta-
libus communi nondum corru-
pta, tùm corrupta atquè in terram
matrem redacta sunt; nonnullo-
rum tamen σκέλετα & crania oleo
hodienum scatent. Cum autem
nomina defunctorum, non omni-
um quidem, sed tantùm præci-
puorum Patrum atquè Heroum
ipsa Cryptarum schemata indi-
cent; quapropter hic loci ea dun-
taxat recensebo nomina, quæ Ru-
thenorum Historicus Chronolo-
gus Nestor in Πατερικῶ ordine
suo indicat. Tu Lector benevo-
le, singulorum corpora atq; tum-
bas sive cellas, in quibus repositi
jacent, in suis Cryptis inquireito.
Suntquè

CATALOGUS PATRUM PRÆCIPUORUM IN CRYPTIS KIJOV- VIENSIBUS DOR- MIENTIUM.

- I. ANTONIUS, Cryptæ Majoris Antoniæ fundator, primusque Monachorum Græco-Ruthenorum auctor.
- II. THEODOSIUS, Cryptæ Minoris Theodosiæ fundator.
- III. STEPHANUS, Ihumen seu Abbas.
- IV. NIKON, Ihumen seu abbas.
- V. BARLAAM, Ihumen seu Abbas.
- VI. EPHREM, Eunuchus.
- VII. ESAIAS, Thaumaturgus Episcopus.
- VIII. DAMIANUS, Presbyter.
- IX. JEREMIAS, Monachus annosus admodum.
- X. MATHÆUS, perspicax spectrorum observator.
- XI. ISAAC, tentatus à Satana.
- XII. NICETAS, clausus in Crypta, post-

A Thac Episcopus Novogrodiensis creatus.

- XIII. LAURENTIUS**, Clausus.
- XIV. ALYMPIUS**, Pictor miraculosus.
- XV. AGAPETUS**, Medicus miraculosus.
- XVI. GREGORIUS**, Thaumaturgus.
- XVII. MOSES**, Ungarus strenuus castitatis vindex.
- XIIX. JOHANNES**, afflictus.
- XIX. MARCUS**, fossor Cryptarum.
- XX. THEOPHILUS**, religiosus.
- XXI. PROCHORUS**, Thaumaturgus.
- XXII. THEODORUS**, tentatus.
- XXIII. BASILIUS**, familiaris Theodori.
- XXIV. PIMINUS**, Jhumen seu abbas.
- XXV. SPIRIDON**, Pistor Prosphororum
- XXVI. NICODEMUS**, Pistor.
- XXVII. EUSTRATIUS**, Jejuniis & martyriis clarus.
- XXVIII. NIKON**, Monachus captivus.
- XXIX. KUKSZA**, Martyr.
- XXX. PIMINUS**, Jejuniis clarus.
- XXXI. ATHANASIUS**, Monachus in Crypta clausus.
- XXXII. NICOLAUS SWIATOSZ**, Dux Czerniechoviensis.

XXXIII.

- XXXIII. ERASMUS, Monachus negligens, sed postea frugi.
- XXXIV. ARETAS, Monachus avarus, postea pœnitens.
- XXXV. EVAGRIUS, Diaconus { Fratres
- XXXVI. TITUS, Presbyter { odiosi.
- XXXVII. NIFONE, Episcopus Novogrodenfis.
- XXXIIX. ONESIPHORUS, Monachus.
- XXXIX. POLYCARPUS, Archimandrita Kijovienfis.
- XXXX. NICOLAUS,
- XXXXI. DIONYSIUS, Presbyter.
- XXXXII. NESTOR Chronologus Ruthenus.
- XLIII. SIMON, Episcopus Wlodimiriensis & Susdaliensis.
- XLIV. CAPITA, miraculosè oleifera.

II. In hoc Patrum Kijovio Cryptanorum catalogo occurrunt quædam Lectori haut satis obvia, quæ paucissimis explicata dabo. 1. Vox Jhumen, quæ est vox origine Græca, quasi dicas ἡ γέννησις,

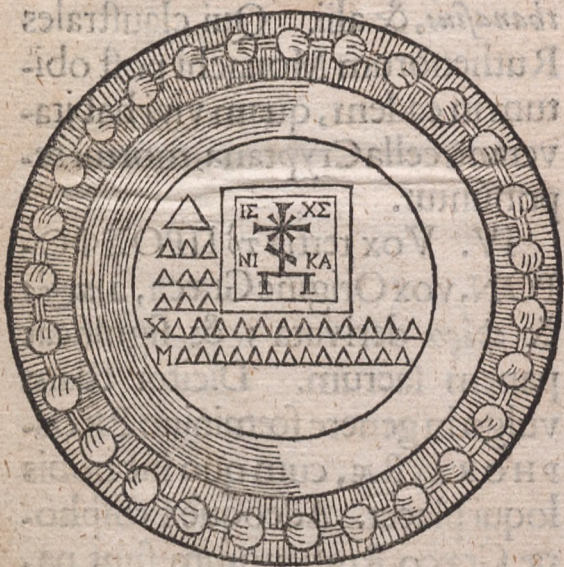
id est, Dux, Princeps, Primas, Ruthenis autem Ithumen significat idem quod Latinis Regularibus Pater Prior, Abbas, Primas, Præfectus seu Præpositus Monasterio: Poloni eum vocant *Ociec Starßy*. Germanis ein *Probst*. Sunt autem in Catalogo *Stephanus, Barlaam Nikon, Piminus*.

III. 2. VOX CLAUSUS. Clausi dicuntur Monachi Græco Rutheni, qui, nuncupato voto, sese cellæ aut cubiculo subterraneo in Crypta, religionis privatæ gratiâ, ita aggestâ untiquaquè terra includere, ut vix foramen, subministrandis cibo, potui aliisque necessariis pateat. In qua cella Cryptana religiosi Viri Psalmis recitandis, precibusquè ad DEUM fundendis occupabantur: item jejuniis, vigiliis, aliisque negotiis ipso-

ipforum conditioni convenientibus corpora sua tum expiandorum peccatorum gratia, tum propter opus Meriti (quem errorem, cum Pontificiis communem habent) emacerabant. Suntquè in Catalogo recensito, *Laurentius, Athanasius*, & alii. Qui claustrales Ruthenorum Monachi post obitum in eadem, quam vivi habitaverant, cella Cryptana, mortui reponuntur.

IV. Vox tertia τὸ ΠΡΟΣΦΟΡΟΝ, vox Origine Græca, à πρὸς & φέρω derivata ; & significat panem sacrum. Dicitur etiam vulgo in genere fœminino ΠΡΟΣΦΟΡΑ, RÆ, cum quo hic nobis loqui placet. Adeoque Prosphoræ Græco Ruthenorum sunt panes sacri minuti, quibus sacerdotes in administratione Cœnæ Dominicæ

nicæ utuntur, eumquè tunc panem sacramentalem vocant. Hujus Prosphoræ figuram quantitatemquè ab ipsis Græco Ruthenis religiosis acceptam tecum, Lector Benevole, communico:

Cujus Prosphoræ inscriptio in superiore Crucis facie ΙΣ. ΧΣ. legitur

tur JESUS CHRISTUS: in inferiori autem ΝΙΚΑ, Victoris Christi victoriam peccati, mortis & satanæ significat. Quam Prosphoram five panem in ipso consecrationis sacramentalis actu Presbyter concisam minutim in calicem aureum vino plenum immittit, atque ita, peracta consecratione, Communicantibus utramque speciem, more apud ipsos recepto, cochleari aureo oblongiore, in os ingerit leniter: qua de re consule Eucharologion Græcorum.

V. Sed alius insuper est Prosporarum istarum usus: Nam simul atque Christianus sacrâ potitus est Eucharistiâ, assumpto præterea panis & aquæ vehiculo, adstans puer paropsidem argenteam vel stanneam sustinens, singulis sacræ ieiunii convivis (inter quos etiam

iam infantes bimulos non sine stupore observavi) unicam inde porrigit Prosporphoram, quam illi sudario involutam secum domum asportant, ut sit illis accepti S. S. Sacramenti monimentum. Sed hæc & plura alia in Euchologio Græcarum Ecclesiarum, Parisiis edito legi possunt. Hæc enim ego ὡς ἐν παράδοξω.

VI. Cæterum nondum omnes in Cryptis dormientes Patres hic recensiti sint. Siquidem NESTOR & Patres Rutheni plures quidem, imò sicut olim stellæ cœli Abrahamo, ita in Cryptis Kijoviensibus dormire innumerabiles Viros divinos, quorum corpora nequè incorrupta nequè resoluta & integra adhuc esse affirmant. Veruntamen, quemadmodum capitum oleiferorum nomina nesci-

ve-

verunt penitus : ita nec cœterorum in Cryptis dormientium hominum nomina vitæquæ eorundem rationem tradere, hætenus potuerunt. Obtendunt causam, quia frequentibus Tartarorum bellis & Bibliothecæ illorum direptæ sunt & periti Cryptarum aut periere omninò, aut fuga alio dilapsi evanuerunt. Quorum autem monumenta atque nomina Ruthenis celebrantur adhuc, ea tùm in libro Πατερικόν auctore Nestore annotata sunt, tùm in Tabula stellata eleganti schemate infra depicta sunt.

CAPUT XI. IN QVO PROBLE- MA PROPONITUR:

Quænam sit causa incorruptibilitatis corporum ab annis amplius sexcentis in Cryptis kijoviensibus dormientium?

SUMMARIUM.

1. *Cura sepultura mortalibus anxia.*
2. *Objectiones contra sanctitatem Patrum in Cryptis dormientium integritatem corporum promerentem.*
3. *Grata posterorum Ruthenorum erga Pastores suos memoria.*
4. *Privilegium incorruptionis Patriarchis & omnibus Vet. & N. T. Sanctis negatum, & soli CHRISTO datum est.*
5. *Corpora Magorum trium Colonia Agripina.*

Ita

I.

ITa semper erat omnium ferè
gentium ingenium, ut quoties
ultima humanitatis fata animos
earū subibant, corruptionis cor-
porum suorum consternati metu,
quidam Cryptas sibi abditosque
sub terra cuniculos fodere, alii o-
pobalsamo aliisque unguentis &
aromatibus corpora eā inficere
curā atque diligentia solebant, ut,
factā animæ jacturā, minimum
corpora ita inuncta servarentur,
ne omnia mortis essent omnino.
Hinc etiam inter nos Christianos,
quibus Oracula DEI mortisque
Divinæ Jesu Christi participium
omnem diei supremæ corruptio-
nisque fatalis eximere metum de-
bebant, quotusquisque ditiorum
non Cryptulam cineribus suis in
Coemiterio, aut in ipso DEI sacra-
rio,

rio, maturè dedicat. Hinc etiam Lappones sub Polo Arctico frigentes eo amoris erga suos demortuos calore ardent, ut parentes, conjuges, liberos, aut cognatos suos, etiam post mortem, incorruptos esse velint. Adscribam quæ Magnus hoc seculo Eruditionis in Regiâ & celeberrima Svecorum Academia Upsaliensi vindex & auctor JOHANNES SCHEFFERVS, Fautor & amicus meus observandus, in sua Lapponia cap. 27. pag. 315. de Lapponum sepultura stylo tradit purissimo atque elegantissimo. *Capsa, inquit, funebris plerumque est ex trunco arboris excavato. Sed, ubi materia formandæ capsæ ipsis deficit, quod fit, cum in nudis montibus Norvagicæ vicinis versantur, defuncti cadaver communi vehiculo sive trahæ suæ, quam appellant*

AKIA,

AKIA, capsæ loco imponunt, & pag. 316. Aliqui nudâ terrâ obruunt defunctum una cum traha. Aliqui traham cum defuncti cadavere undiquaque mununt stipitibus arborum subtus, superne, ac à lateribus, ne facile situm contrahat & corrumpatur, cadaverque laceretur ac devoretur à bestiis feris. Imò ob hanc causam quidam Lapponum defunctorum suorum cadavera in speluncis reponunt, osque eorum obturant lapidibus. Idem Auëtor celeberrimus, loco citato pag. 314. Gratum omninò Europæ obtigit beneficium, quod summi Svecorum Regis atque Regni Senatoris & Cancellarii MAGNI GABRIELIS DELAGARDE sumptibus atque auspiciis, cura verò celeberrimi hoc seculo in re literaria Auëtoris JOHANNIS SCHEFFERI, sepulta tot seculis UPSALIA ANTIQVA,

nec non ignorata Lapponum tra-
ha & Rangiferorum secreta Orbi
palam facta sunt. Non prodiisset
è desertis suis Lapponia, nisi ma-
gnus Sveciæ Senator id jussisset.
Non legeremus hodie attoniti, in
Lapponia exilii Protoplastorum
nostrorum è Paradiso, ob crimen
admissum læsamq; Creatoris glo-
riofî atq; benedicti majestatem,
ejectorum vestigia, nisi ea SCHEF-
FERUS noster presisset felicissimè:
quo nomine, & magno SVECIAE
COMITI, & Academiae Upsalien-
si tanti Auctoris nutricibus, singu-
lares ac ingentes gratias Orbis de-
bet literarius. Sed ad nostram Ki-
joviam.

II. Corpora Patrum Rutheno-
rum in Cryptis Kijoviensibus à
multo jam tempore reposita, sin-
gula singulis cubilibus collocata,
fasciis-

fasciisq̃ue adinstar infantū obvoluta dormiunt. Cum facies eorum videas, non σκέλετα vides, sed facies sua cute vestitas, suisq̃ue ex naturæ ingenio efformatas lineamentis. Quod quidem novum sub Sole non est, cum & in Crpytis Ægyptiorum à multis seculis cadavera humana jaceant, cujus simile fasciis obvolutum corpus Ægyptium Lugduni Bavorum in camera Anatomiae, inter alia Orbis Κεῖμήλια, cum ibi Musis navaremus operam, cum stupore spectabamus aliquoties. Hoc tamen eis discrimen intercedit, quod Ægyptia corpora balsamo & variis aromatibus imbuta, adeoque hac ratione præmunita à putredine sint; quod autem Sanctorum suorum corporibus fieri Kijovienses negant, cum ibi nec

balsamum detur ullum, neque aromatum copia.

III. Quod si Kijovienſium Patrum corpora nullo tineta balſamo, aut aromatibus infecta ſunt, & tamen tot jam ſeculis immota, & nec quicquam corrupta aut putrefacta ſunt, adeoque ſi hiſtoria rei hujus certa omnibusq; vera eſt numeris, profecto eſt, quod plus ſatis demiremur, & cujus rei videndæ gratiâ Kijoviam, ſecundo Pripeto ac Boryſthene profecti Cryptas illas adeamus. Etenim ibi, Cryptis ſæpe hiantibus, ær quandoque mutatur, atque crebris exterorum atque Monachorum ibidem incluſorum com-
meationibus, nec non facularum ardentium, aut etiam thuris Sacri in Viſitationi Paſchali &c. fumigationibus variè afficitur, aut infi-
citur

citur potiùs ; & tamen mortuorum corpora , aëre tam variè affecto , permanent semper eâdem formâ , atque integerrima.

IV. Sunt qui in Cryptarum illarum sinuosis concamerationibus aërem spiritu lapidifico affectum exhalare , quo spiritu infecta corpora lapidum instar pridem obriguissè , atque etiamnum sic concreta permanere putât. Sed hoc argumentum Rutheni experientia multifariâ refutant. Dato enim hoc in gratiam disputantis , non tamen concessò omninò , quod corpora Patrum kijovienſium isto vel alio quodam spiritu forti infecta obriguerint ; cur autem non omnia ibidem sepulcorum hominum corpora in sua obriguère integritate ; sed plurimorum ossa vetustate attrita sunt ,

nonnullorum etiam ossa & corpora, ex lege mortalitatis attenuata, ac postmodum in pulverem soluta, omninò evanuerunt? Meritis ergò Patrum id unicè attribuendum esse volunt.

V. Adducam ex Πατερικῶ Ruthenorum Doctorum apologiam, in qua integritatem atque causam ejusdem, nempe Sanctorum Kijoviensium Merita oppugnantium argumenta refelluntur.

OBJECTIO I.

Præstare id natura potest, ut corpora Patrum mortuorum in Cryptis Kijoviensibus incorrupta longo tempore maneant. Ergò hanc ob rem corpora illa sancta dici nequeunt.

RE-

RESPONSIO RU-
THENORUM.

Peripatetici cum suo Stagi-
rita putredinem corporum natu-
ralium ita definiunt: *Putredo est*
interitus caloris naturalis in humido,
causatus à calore externo. Etenim
calidum nativum siccitate, tan-
quam termino, humidum radica-
le circumscribit, nec patitur hu-
midum illud diffluere. Defici-
ente autem calido nativo, humi-
dum quoquè radicale & nati-
vum, termino circumscribente se
destitutum, facile diffluit. Quæ
dissolutio fit à calore externo,
qui sese in humidum radicale
corporis emortui insinuavit. De-
finitionem autem hanc esse veram
ipsius Philosophorum principis A-
ristotelis rationibus probo.

I. Corpora putredini obnoxia, post exhalationem caloris naturalis, ob humorem solutum atque diffluentem, mollescunt. Quo humore sublato corpus vermibus scatet, tandemque pulvis & terra remanet, *Aristoteles 4. Meteor.*

II. Corpora naturalia, dominante calore æstivo, vel flante Austro, facilius corrumpuntur, acescunt, aut omninò putrescunt, quàm quidem hyeme.

III. Corpora frigida, glacies & metalla non putrescunt: quia calor externus prævalere frigori ipsorum interno nequit, actio autem superans est à fortiori, quemadmodum corpora naturâ calida non faciliè corrumpuntur, quod ipsum in aromatibus, sulphure & aliis videre est: in his enim corporibus

ribus calidum internum potentius est externo.

IV. Corpora in motu continuo haud facile putrescunt, quæ verò quiescunt, citò corruptioni sunt obnoxia, quod in aqua continuo fluente, & puteana immota, quæ citius corrumpitur, quam fluitans, observatur: ita etiam reliqua corpora Naturalia paulò crassiora, & quidem carnosa, putredini sunt obnoxia. Atqui nihil horum de corporibus Patrum in Cryptis Kijoviensibus quiescentium affirmari potest.

Quibus fundamenti loco argumentis præmissis, porrò Adversario nostro istud Dilemma Physicum propono: Corpora Patrum Crypto Kijoviensium, aut habent calorem nativum internum, qui est instrumentum vitæ con-

conjunctum; aut non habent. Si habent, tunc non sunt emortua, sed adhuc viventia: vita enim humana ex sententia omnium Philosophorum, in calido & humido naturali radicatur atquè consistit. Si autem, quod quidem certissime est verum, calorem nativum internum non habent. Ergò humidum nativum à calore externo affectum facile in corporibus ipsorum resolveretur, & putrefactio corporum necessariò sequeretur, adeoque Paradisiaca illa mortis sententia: *Pulvis es & in pulverem reverteris.* Gen. 3. in corpora Patrum Kijoviensium jam pridem executioni mandata fuisset.

V. Insuper Adversarius Theologorum sententiam colophonis loco probè expendat, qui meritum

tum (causam meritoriam) putrefactionis esse peccatum communiter statuunt. Quod si ita est. Ergò corpora Patrum kijoviensium in Cryptis non naturaliter, sed supranaturaliter, adeoque propter merita sua tamdiu supersunt integerrima.

OBJECTIO II.

Cryptæ Kijovienses sunt locus conservativus corporum, eadem à putredine prohibens. Hinc non mirum est corpora Patrum ibidem recondita non esse tanto jam corrupta tempore. Antecedens probatur exemplo Cryptarum Ægyptiarum, in quibus corpora à multis seculis non esse putrefacta, sed hætenus incorrupta manere, Boterus fol. 218. Parte 1. lib. 3. tradit.

RE-

RESPONSIO RU-
THENORUM.

Negamus Antecedens in Cryptis kijoviensibus esse locum conservativum corporum. Pifito autem, quòd contrà experientiam ratio nihil quicquam statuere possit; attamen Antecedens nihilominus esse falsum hoc evinco argumento: Si Cryptæ kijovienses locus corporum humanorum conservativus essent, tunc oppositum seu contrarium, scilicet putredinem seu corruptionem, præstare haud possent. Atqui jam præstant. Ergò non sunt locus corporum humanorum conservativus. Majoris Propositionis consequens est verum: namquè oppositorum causæ per se sunt oppositæ. Minorem experientia

tia oculari, adeoque ipsis rerum testimoniis, probamus. Sunt in Cryptis Kijoviensibus aliquot ossium strues, hominum eorum, qui ut corpora sua diu post fata cum aliis superessent incorrupta, ibidem reponi voluere. Quin & Sanctorum quorundam ossa duntaxat, corpore jam resoluta, spectantur. Cum itaque corpus humanum putrefactioni ex conditione naturæ sit obnoxium, Cryptæque nostræ Kijovienses per se & sua natura illud solvant & corrumpant; ea propter destructivæ potius corporum, quam conservativæ dicendæ erunt. Exemplum Cryptarum Ægyptiarum huc nihil facit, cum nec Boterus, eas loca esse corporum humanorum conservativa statuatur, sed ideò incorrupta ibi durant, quod balsamo

famo Judaico ac resinâ cedrinâ infarta, linoquè xylineo obvoluta sint. Præstat igitur Philosophum audire, qui hominem etiam supra sphæram Lunæ constitutum, non quidem à calore externo, qui in ea regione non datur, sed ex conditione naturæ propriæ mortuum, nihilominus tamen corruptum iri, rationibus asserit gravissimis, *Arist. lib. 1. de Cælo, Text. 100.*

OBJECTIO III.

Corpora Patrum Kijoviensium, balsamo, succo cedrino peruncta, aut aromatibus variis arte condita sunt. Ergò ideò non corrumpuntur.

RESPONSIO RUTHENORUM.

Corpora rebus odoriferis peruncta

uncta tantisper odorem ex se emittunt, quoad vis condimentorum in eis viget, quod etiam omnibus rebus odoriferis accidit, quia, virtute pereunte, etiam odor cum corporibus ipsis evanescit. Atqui è corporibus Patrum Kijoviensium nullus omninò odor, nec foetor exhalat. Ac etiam si demus, ea aromatis infecta esse aut unguentis; attamen, evanescente successu temporis virtute illa ac odore conservativo, corpora sanctorum nostrorum, nihilominus tandem putrescerent sensim ac evanescerent.

OBJECTIO IV.

Sancti isti, quorum corpora in Cryptis Kijoviensibus incorrupta dormiunt, vixerunt illa Christia-

H

stia-

stianorum serenitate, cum Orientales Græcorum & Occidentales Latinorum Ecclesiæ tanquam sorores germanæ in mutuo amplexu, hoc est, in unione Fidei, adhuc perseverarent, cujus Unionis recuperandæ gratiâ nos in sacrificio Missæ incruento ita supplicamus: *Da nobis uno ore & uno corde confiteri & laudare gloriosissimum nomen tuum Patris & Filii & Spiritus S. &c.* Ergò corpora Patrum illo tam beato Ecclesiæ Christianæ tempore viventium, ob unionis illius sanctissimum consortium, dono incorruptibilitatis à DEO donata sunt.

RESPONSIO RUTHENORUM.

Conversio & baptizatio Ruthenorum.

thenorum universalis atquè ultima Anno Æræ Christianæ Millesimo, secundum Baronium Anal. Tom. II. Aut Millesimo & octavo, imperante eoque in exemplum subditis omnibus primùm baptizato Wlodimiro Swiatoslao Duce, facta est. Jam autem Sancti isti Kijovienses sub eodem Wlodimiro Swiatoslao, post Baptismum ejus, primum Cryptas illas fundabant. Ergò demum, post triste illud divortium ac secessum Ecclesiæ Græcorum Orientalis ab Ecclesia Latinorum Occidentali, Cryptas kijovienses viventes Patres colebant, & mortui ceu conditoria sua occupabant &c. Quapropter, Lector Orthodoxe, invidorum objectiones nihil quicquam te moveant.

VI. Et hæc sunt, tum quæ ex-

teri Kijoviensibus objiciunt, tum
quæ kijovienses ipsis reponunt.
Quæ omnia in hoc caput redi-
guntur: scilicet, Rutheni negant,
Patrum suorum corpora singula-
ri naturæ, loci conservativi, artis
unctoriæ, aut etiam seculi bene-
ficio, tot jam seculis, manere in-
corrupta; sed hancce incorrupti-
bilitatem solis ipsorum meritis &
sanctitati vitæ eâ attribuunt religio-
ne, ut eam devotis cultibus, jeju-
niis, precibus, votis, eleemosynis
vita monastico crypticâ, aliisque
bonis operibus promeruisse sibi a-
pud DEUM glorientur, atq; imita-
tione cujusdam Ægyptii Regis in
laudes patriæ regniq; sui ita excla-
mantis: *Ægyptus nostra cælum est*,
etiam Russi exultantes clamitent;
Kijovia nostra cælum est. Cur non
terra? Cur Coelum est? Quia (in-
qui-

quiunt in Πατερικῶ) sunt in Horizonte nostro Planetæ illustrissimi I. *Saturnus*, Sanctus JOHANNES, cujus anima eo erat in peccando frigore, ut castitas ejus nullis illecebris ad libidinem carnalem incendi potuerit. II. Habet Kijovia nostra suum *Jovem* S. MICHAELEM SWIATOSSIAM Ducem Czernichoviensem, qui & Natalium splendorem & Dignitatis Ducalis celsitudinem, cum tenui vitæ Monasticæ conditione, fortunas cum paupertate, purpuram cum cilicio, epulas unctiores cum pane & aqua, metamorphosi stupendâ ultro commutavit. III. Triumphat inter nos *MARS* Victor, S. MOSES Hungarus, qui eo animo cum Polona quadam foemina Principe, ceu Verus Christi athleta, de castitate certabat,

ut ab ea nequè blanditiis ullis, nec promissis lautioribus, multo minus exquisitis corporis cruciatibus ad matrimonium cum ea ineundum adigi potuerit. IV. Præsidet Kijoviæ *Sol* & Patronus eminentissimus S. ANTONIUS ROXOLANUS, qui durâ & austerâ vitâ multorum corda & animos serenabat, & amore Christi omnes incendebat. V. Gaudeamus nostra quoquè *Venere* aut Phosphoro S. HILARIONE, qui ante exortum in Russia solem Antonium, Cryptam in Berestovia effoderat, in qua etiam religiosè ac piè vitam egit, & absolvit. VI. Spectatur apud nos admirabilis raræquè in coelo ostentationis *MERCURIUS* S. SIMON Episcopus Susdalensis, qui ea in studiis erat industriâ atquè labore, ut Vitas S.S. Pa-

Patrum Crypto - Kijoviensium
prolixè ac bonâ fide conscriptas
Orbi Christiano traderet, VII. Cla-
ret in Cœlo nostro LUNA illu-
strissima S. THEODOSIUS,
qui, acceptis à sole suo serenissimo
S. Antonio austeræ vitæ Legibus
atquè exemplo, præ cœteris Pla-
netis, in tenebris mundanæ luxu-
riæ, vitæ piæ & bonorum ope-
rum facem Mundo præferebat.
Sunt præterea in Cryptis ac Cœ-
miteriis Kijoviensibus centenæ
hominum clarorum stellulæ, ob-
tutui Spectatorum obviæ. Ha-
ctenus Rutheni è Πατερικῶ. Qua-
rum quasdam imago sequens in
templo Divæ Mariæ virginis Dei-
paræ in Monasterio Pieczaro-Ki-
joviensi suspensa una cum Inscri-
ptionibus suis exhibet, quam ima-
ginem Rutheni Cœlum Kijovien-

se; alii fertū stellatum è catena suspensum vocant.

Sertum Deiparæ Virgini sacrū, cuius flores ferti sunt stellæ, in quibus nomina Abbatum, & Archimandritarum, à primis auctoribus ANTONIO & THEODOSIO, tanquam à Sole & Luna, ordine inscripta, in Templo ejusdem DEIPARÆ Crypto Kijoviensi, extant.

Qui numerat multitudinem stellarum, & omnes nomine suo vocat, pr. 44. (*)
 (*) Omnes isti in generationibus suis gloriam adepti sunt, & in diebus suis habentur in laudibus, Syr. 44. (*)

VII. Hanc igitur tam anno-
sam à putredine mortali immuni-
tatem atque integritatem corpo-
rum in Cryptis depositorum, nec
non omnia eorundem miracula
Religiosi Kijovienses meritis bo-
nisque ipsorum operibus attribu-
unt adeò, ut Sanctorum suorum
Ruthenorum merita propria uni-
cam & solam istius incorruptibili-
tatis causam esse in Πατερικῶν non
dubitent. Ast magnâ MERITI
CHRISTI injuriâ miraculorum
& salutis gloria meritis humanis
attribuitur. Profectò criminis ido-
latriæ reus est, qui, quam sibi so-
li MERITOQUE suo absolutissi-
mo CHRISTUS vendicat gloriam,
alienis Sanctorum meritis acce-
ptam ita fert, ut omnia bonis ho-
minum operibus miracula attri-
buat, nulla verò in CHRISTUM

transcribat: ubique merita Sanctorum crepat, nusquam CHRISTI MERITUM auditur. Sanè nobis Augustanæ Confessioni addictis talis Religio, æterna esto religio atque piaculum.

VIII. Quod si incorruptibilitatis privilegium humana Divorum Kijoviensium merita, uti ferunt, à DEO reportant; cur, quæso, Patriarchæ S. Sanctissimi, Abraham, Isaac, Jacob, Sara, Joseph, & alii in Crypta duplici sepulti idem non obtinuerunt? Cur tres illi Magi, quos tres Reges vocant, majoribus longè ac diviniore operibus clari, communi mortalium Lege exempti non sunt? Etenim corpora ipsorum (quæ vulgata est, quam nunc in medio relinquo, opinio) Coloniae Agrippinæ ad Rhenum ipsemet Anno 1664. in templo Cathedrati Trium Regi-

Regum in conclavi Altaris
magni & eo quidem ardentiore
desiderio spectabam, quia ab am-
plius sesqui mille annis à Nativita-
te JESU CHRISTI ΘΕΑΝΘΡΩ-
ΠΟΥ incorrupta ibi ad miracu-
lum superesse fando non semel
acceperam. Ast ego ibi non tria
corpora, sed tria solummodo cra-
nia humana in tribus thecis aureis,
cum inscriptione CASPAR, MEL-
CHIOR, BALTHASAR, esse com-
peri. Quare famæ tam incerta tra-
denti iratus, iter meum ulterius in
Belgiam Rheno secundo profecu-
tus sum. Quod si tria ista Regum,
aut Magorum potiùs, crania sunt
σκέλετα; demirari satis non pos-
sum, cur DEUS primorum CHRI-
STI clientum, eorundemque aut
Regum aut Regii ordinis sapien-
tum corpora ex anima, primis ho-
minum in Novo Fœdere tantis-
que

que operibus conspicua, inque Canone sacro clarissimos Viros, post obitum, integritatis perpetuæ privilegio non donaverit? Eorum quippe opera non privata & paucis suorum, sed publica, & omnibus gentibus fuere in exemplum sanctissimum, atque publicè omnibus imitandum populis.

IX. Quid ego porrò ad hæc dicam? Ea hætenus est post lapsum Originalem humanæ naturæ fragilitas atque ambitio, ut, non usque adeò Parentum primorum degeneres posteri Paradisum sibi in sua patria plantent, inq; eo aliquam humanitatis suæ Majestatem incomparabili opponere Divinitati consilio contentur stultissimo. Adeò altas potentesque peccati Originalis lues, in fibris hominum radices agit, ut multi gratiâ Dei

Dei ex naturali protervia insuper
habitâ, ipsimet [incertum quo
congrui uti loqvuntur aut condi-
gni jure] cœlum proprio arbitrio
promereri, perque merita sua, ex
adultero Pharisæorum ingenio,
salutem æternam propriis elabo-
rare sibi manibus, studio allabo-
rent pertinacissimo. Scilicet, ne
omnem felicitatis suæ gratiam
DEO ferre acceptam, sed in pro-
priis meritis atque gloriola luxu-
riare etiam, imò Orbem totum in
sui admirationem & amores invi-
tent. Hoc ipsum autem quid ali-
ud, quam Idololatricum illud at-
que virulentum in calice meretri-
cis Babylonicæ vinum est, quo in-
ebriati homines atque gentes sua
merita atque opera bona mirum
quantum deprædicant; CHRISTI
verò Meritum cœlo terraque &
infe-

inferis potentissimum tanquam
exoletum pudendo inter multos
Christianos perit silentio? Pudeat
operarios istos CHRISTI nomi-
nis! Indignus sanè est gratiâ salu-
teque CHRISTI, qui Meritum e-
jus sacratissimum putidis homi-
num meritis constuprat, & profa-
nat. Utinam bonis vacantes ope-
ribus benè de Ecclesiâ mereamur,
meritorumque gloriam in solum
DEUM transcribamus servi in-
utiles Luc. 12. Sed ita justificata jam
prider., est sapientia DEI à filiis ho-
minum operibus manuum
suarum gauden-
tium!

CAPUT XII.

De

CAPITIBUS SEU
CRANIIS OLEIFERIS
IN CRYPTIS KIJO-
VIENSIBUS.

SUMMARIUM.

1. *Non omnia corpora Patrum in Crypta Kijoviensi sunt integra.*
2. *Olei salutiferi historia enarratio.*

I.

NON omnia vitâ defunctorum corpora in Cryptis Kijoviensibus incorrupta esse super, testis est tum ἀλυσία multorum, tum Πατερικὸν Slavonico-Ruthenum Nestoris. Sed plurima ibidem hominum cadavera sepulta omninò in sua resoluta sunt principia, ita, ut alicubi ossa duntaxat eorum, aut

aut in modum struis composita,
aut abjecta confusè jaceant. Inter
quæ crania quædam suis quæque
cellulis disposita, incertum cujus
conditionis hominum, oleum sa-
nandis, ut ferunt, ægrotantium
morbis apprimè conveniens per-
petuo stillant. Oleum hoc Ruthe-
nis sacrum est. Coeterùm, quia
mihi, quid hâc de re sentiam, nihil
quicquam constat, saltem histo-
riam de craniis istis oleiferis ex Πα-
τριάρχῳ Sclavonico, qua potero in-
dustriâ, Latine interpretabor
atquâ enarrato per-
spicue.

HIS-

HISTORIA
De
CRANIIS OLEIFE-
RIS KIJUVIEN-
SIBUS.

ΕΞ ΠΑΤΕΡΙΚΩ Sclavono Ru-
thenico in Latinum idioma
translata.

PRæter corpora venerabilia, quæ in
Cryptis incorrupta adhuc manent,
extant quædam capita oleifera. Quo-
rum autem ea sint hominum, incerti su-
mus. Nihilominus ea devotorum DEO
cultorum esse capita religione Christia-
na credere necesse est: quandoquidem
nec pelle nec carne vestita, & ossa dun-
taxat omninò arida, exucca, exangui-
aquè sunt; attamen stillant ipsissimam
olei vel unguenti essentiam. Et qui-
dem non simplex oleum est, sed quod
I do-

donum ac virtutem sanandi omnes morbos exerit in iis, qui sese eo inungunt veraquè ac religiosa fide sibi vim ejus applicant. Quod si petra Mosi baculo percussa, & aquas puras præter naturam ex sese emittens Moser esse sanctum DEI Virum, olim innuebat. Item, si maxilla asini, quam manus Simsonis Nazaræi tractaverat, quondam puras eodem exemplo aquas scaturiens, significabat, donum gratiæ DEI esse in Simsone Nazaræo: quanto magis capita hæc Crypto-Kijoviensia, quæ oleum verum præter naturam suam, (idquè non simplex aut promiscuum, sed virtute sanandi morbos præditum) stillant, gratiæ insignis donum cultoribus illis DEI religiosis, dum viverent, indultum fuisse cœlitus significabunt. Quæ capita quando homines, non baculo, nec tantum fortuitò manu solâ, sed quasi toto corpore & animâ ipsa

ipsa tanguntur, tunc sese cum illis quodammodo unientes virtute ipsorum potiuntur. Quapropter Sanctorum procul omni dubio hominum, & ipsa hæc quoque miraculosa capita sancta sunt. Quemadmodum & antiquiorum DEI cultorum reliquie venerabiles Nikolaï Mirlekisky, Demetrii oleiferi & aliorum, hujusmodi unguentum seu oleum stillant: ita hæc ratione capita sacra se sacrorumque esse hominum, palam docent. Oleum autem hoc sive unguentum est *Mysterium* sive *signum gratiæ*, *Misericordiæ* & *Pacis*, quæ omnia DEVS ipse Patriarchæ NOE per ramum olivæ, quem ipsi columba attulerat, significavit. Eodem oleo Salvator jejunium quoque insignit, Matt. 6. v. 17. Tu, inquit, jejunans oleo caput tuum inunge. Similiter oleum significat prudentiam, Math. 25. v. 4. Virgines prudentes acceperunt oleum

I 2 um

um in vasis suis cum lampadibus. Et Apostolus S. Johannes : Et hæc, inquit, unctio, quam accepistis à DEO, maneat in vobis. In his igitur omnibus hominibus gratiosis DEVS ipse ostendit, quantopere honoret cultores suos, quando oleum istud sacrum è capitibus ipsorum saluti nostræ manat. Eapropter denuò argumentamur : Quemadmodum oleum Sacrum Reges & Imperatores Regnum aut Imperium auspicientes ungit, lampades accendit, egrotosquè sanat : sic DEUS ipse in Cryptis istis palam nos docet, Cultores istos suos, è quorum craniis oleum manare videmus, accepisse Regnum cælorum, intrasse in regionem lucis, ubi nullus dolor est : ibiquè ceu veræ olive surculi oleum perpetuo stillantes, insiti sunt oleæ illi vivificæ CHRISTO Salvatori, Rom. II. v. 17. cujus nomen oleum exprimit, Cantic. I. v. 3. ubi Eccle-

*Ecclesia CHRISTVM Sponsum suum
 hisce verbis salutat : Oleum effu-
 sum nomen tuum. Eodem argu-
 mento David Rex & Psalmista ipsum
 honorat, Psal. 45. v. 8. Dilexisti justiti-
 am (male vertit Nestor in Πατερικῶ
 pro justitia Veritatem) & odisti ini-
 quitatem; propterea unxit te ò
 DEUS, DEUS tuus oleo lætitiæ.
 Sic & nos unumquemque istorum DEI
 cultorum, è quorum capitibus oleum
 sudare videmus, omnia gratiæ ipso-
 rum dona in unum quasi conferentes,
 iisdem verbis alloquamur : Dilexisti
 Veritatem & odisti iniquitatem : ideò
 unxit te ò Serve DEI, DEUS tuus oleo
 lætitiæ. Lætitiæ, inquam, ceu libe-
 rante nos à doloribus. Lætitiæ, por-
 rò, tanquam replente nos in terrâ
 gratia & benedictione, in
 cælis verò gloriâ
 æterna.*

Et hæc est historia de capitibus oleiferis in Cryptis Kijoviensibus ex Πάτερων Rutheno Latinè bonâ fide reddita; jam sequuntur argumenta, quibus Rutheni, capitâ live crania ista meritorum atque sanctitatis possessorum suorum virtute, oleum scaturire salutiferum evincere allaborant.

CAPUT XIII.

De

ARGUMENTIS RUTHENORUM PRO MIRACULO OLEI CRYPTANI.

SUMMARIUM.

1. *Oleum Crypto-Kijoviense panacea.*
2. *Argumentum à conditione cranii gravissimum.*

3. *Græc.*

3. *Græco Ruthenorum religio non est quaestiosa.*
4. *Regum Galliae cura ægrotorum.*
5. *Merita hominum mortua, MERITVM CHRISTI vivificum.*
6. *Capita trium Regum, majoribus meritis longè illustriora, nullum stillant oleum.*

I.

MAgnum est, quod tradit historia. Esse in Cryptis Kijoviensibus quædam hominum ab aliquot seculis ibidem sepultorum capita seu crania, in discis reposita, quorum nomina vetustate aut injuriâ temporum obsolevere. Et quamvis crania hæc arida, cariosa & exsucca omnino sint, quod αὐτοψία probat; attamen oleum, Nestore & Archimandrita INNOCENTIO GIZIELO testibus, non aquosum, sed ad instar unguenti paulò spissius, nec

ad fundendum, sed ungvendum commodius, ac virtute sanandi per Roxolaniam celebratissimū, ex iisdem capitibus scaturit. Imò panacææ nomine in Historia Cryptana palam commendatur, atque adeò miraculosa omnes curandi morbos, dolores acutos mitigandi, membraque mutila restituendi potestas oleo huic attribuitur. Sanè plus ultrà!

II. Rutheni argumenta tum aliena sequius hâc de re sentientium refutant, tum pro olei istius miraculo propria eaque extraordinaria proponunt. Ad aliena argumenta referunt Rutheni 1. argumenta Physica, quæ à conditione Naturæ sumta refutant, scilicet hunc olei salutiferi proveniunt, non beneficio aut Natura Cranii fieri; quemadmodū enim
ex

ex filice aquam per naturæ Le-
ges nemo excutiet: ita etiam, ex
ossibus aridis & exuccis, si vel mil-
le Crania in mortario contusa tor-
cularis prælo subjicias, oleum ex-
primere, tibi absurdum erit.

III. Evincere tamen instan-
do naturæ factum Adversarii Ru-
thenorum pergunt. (α) Ossa cra-
nii non solida, sed cariosa, po-
rosa, facilequè friabilia esse: hinc
fieri, ut crania illa, poris undiqua
versum hiantibus, aërem Cryptæ
effluviis aqueis, nec non pingvio-
ribus cadaverum exhalationibus
turgentem, jamquè tot effluviis
spissiore factum, perpetuò at-
trahant, attractum postea in pel-
vim aut discum, distillent, qui
succus coagulatus speciem tan-
dem olei aut opobalsami refert.

(β) Nihil novi, nec miraculi res
I 5 est,

est, oleum illud ægra hominum
 viventium corpora sanare, cum
 ex effluviis corporum in Crypta
 resolutorum exhalet. Atquæ ita,
 quia per mutuum Naturæ amo-
 rem, five *συμπάθεια* oleum illud
 corpori humano est *ὁμογένεον*;
 hinc à simili facilè curatur simile.
 Exempla plurima id confirmant:
 namquæ adeps omento humano
 detractus viscera & exta homi-
 num curat: amuletum è pelle hu-
 mana præparatum morbos con-
 tagiosos abigit: sanguis & empla-
 strum sympathicum etiam emi-
 nus vulnera claudit, & quæ alia
 plura artis Medicæ admiranda
 proferunt. Quam ego instantiam
 esse gravissimam censeo.

IV. Eapropter, cum nec Pa-
 tres Kijovienses in *Πατερικῶ* suo,
 nec Ruthenorum quispiam ad
 hæc

hæc argumenta respōdeant quicquam, & ego litem hanc facere meam nolo. Decernant eam, qui Cryptas illas salutarunt, & num, præter crania illa oleifera, alia quoquè ossa, scamna, ostia aliaquè lapidea aut lignea aëre humido madeant, tractando ea manibus sensu ipso perceperunt; quod ego quidem in aliis Cryptis ita esse, non una comperi experientia; sed in Kijoviensibus Cryptis hospes sum.

V. Sunt autem, qui Patres Kijovienses fraude agere, capitaquè illa, quæstum ea ex re faciendi gratiâ, oleo perfundere suspicantur; adeoquè fidem historiæ derogant. Ego verò de fide historiæ, quam Lectoris arbitrio relinquo, nihil quicquā sollicitus, rem hanc ce, obtentu quæstus, fraudi religiosorum
affi-

assignandam esse nego. Quando-
quidem, cum in regiâ Magni Du-
catus Lithvaniæ Metropoli VIL-
NA Ecclesiæ Invar. Augustanæ
Confessione *γνωσις* addicta Evan-
gelium prædicarem, occasionem
non unam, cum Græco-Ruthenis
religiosis de rebus Fidei atque Ec-
clesiæ Christianæ conferendi na-
ctus impetrataquæ à perquam
Reverendo Cœnobiorum Vil-
nenfis & Coronensis Ordinis S.
Basilii Præposito, Viroquæ in lite-
ris & Theologia insigniter docto,
Domino MARTINIANO WO-
LOSZOWIEZ fautore & amico
meo quondam familiarissimo, sa-
cra Græco-Ruthenorum publicè
inspectandi veniâ, nihil quicquam
illos in laboriosissimis Liturgiis
suis ad quæstum facere, sed omnia
ex Lege gratis fieri probè observa-

vi ; secus atquè apud Pontificios fit, ubi Indulgentiæ, Purgatorium, Divorum defunctorum reliquiæ, Altaria, imagines & statuæ &c. ad quæstum prostant, tandemquè teste Mautuano, etiam

Cælum est venale Deusque.

Sed in Ecclesia Ruthenorum nihil ego ad quæstum agi, & ne teruncium quidem postulari à quocquam, (eleemosynis ostiariis exceptis) aut conferri vidi. Sacra igitur Græco-Ruthenorum, meo αὐτόπῃ testimonio non sunt quæstuosa, sed religiosa, adeoque Clerus ipsorum ab operis mercenariis quæstuquè Simoniacò planè alienus est.

VI. 2. Proinde Patres Kijovienses, missis è Naturâ depromptis rationibus, ad transcendens Naturam confugiunt argumentum.

Inter

Interrogati enim de miraculi olei-
feri causa, dicto citius, merita Pa-
trum emortuorum sanctitatemq;
vitae ante actae allegant. Horum
meritorum virtute fieri, ut homi-
nes oleo isto inuncti, aut religiosè
utentes, accedente fide, coeci vi-
deant, surdi audiant, muti loquan-
tur, ulceribus deformati munden-
tur, ex valetudine decumbentes
confirmantur, Dæmoniaq; ab ob-
sessis ejiciantur; &, quod miracu-
lorum familiam ducit, omne do-
num perfectum à Patre luminum,
capitum istorum possessores, suis
apud DEUM meritis atq; depreca-
tionibus obtinere posse indigenti-
bus ipso, docent. Confirmant hoc
exemplo Regum Galliae, qui anti-
quâ consuetudine certis anni tem-
poribus, variis morbis affectos ho-
mines, manuum contactu, pristi-
nae

næ restituūt incolumitati, hæc verba dicentes : Rex te tangit, Deus te sanat. Quo factō multos curavi ægrotos. Causam hujus sanctiōnis adscribunt hanc : quia Reges Galliarum sunt Reges sacro oleo uncti, cujus unctiōnis virtute salus hominibus miseris confertur. Si ergo contactus profanus sanat morbos, quanto magis contactus oleumquē sanctōrum DEI servorum.

VII. Hoc autem, quod Græcorum æquē ac Latinorum Pontificiorum Ecclesiam nimium deformat, ferendum nequaquam est sacrilegium, quod omnia DEI dona perfectā, remissionem peccatorum, adeoque justitiam & vitam æternam humanis Divorum suorum meritis attribuant, plebi quē imperitæ preces ac merita ser-

vorum hominum eâ commendent instantiâ, ut meriti DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI, nulla in toto *Πατερινῶ* faciant mentionem: & in sanitatis aliorumquē donorum collatione non MERITUM CHRISTI, sed putida hominum merita hominibus applicantur. Ita enim Sylvester KLOSSOW Episcopus, Rutheno-Mecislaviensis, Orzanensis & Mohiloviensis, in sui *Πατερινῶ* contracti compendio lingua Polonica conscripto, & Kijoviæ Anno M. DC. XXXV. edito: item in libro de miraculis virtute, intercessionibus ac meritis Patrum & Capitem Crypto-Kijoviensium patratis passim facit, atquē docet. Dum autē Episcopi Christiani omnem beneficiorum DEI gloriam meritis & sanctitati vitæ humanæ ferunt ac-

acceptam, Merito FILII DEI, tanquam si à dispensatione donorum coelestium ille esset alienus, nullam planè in Cryptis suis assignant; sed, quam cruento admodum funere, amaraque corporis & animæ suæ passione & sibi acquisivit gloriam, & nobis emeruit salutem; CHRISTO abrogant omninò, quicquid illi hac in re excusent, aut limitent: atque ita florentibus in Crypta kijoviensi mortuorum hominum meritis atque mediatione apud DEUM, MERITUM Principis vitæ marcescit sensim & obolescit, tandemque animis hominum evanescit.

VIII. Nos Ecclesiæ primitivæ Apostolico-Catholicæ genuini Filii, Augustanæque Confessioni addicti fratres, quoties ad Patrem venire, ac ejus gratiam atque indul-

dulgentiam impetrare volumus, per CHRISTUM venimus, omniaquè à DEO obtinemus. Si deprecatione pro admissis sceleribus est opus, habemus deprecatores apud DEUM JESUM CHRISTUM justum, cujus solius obedientia atquè Merito justitia salusq; nobis comparata est. Ast cujus autoritate quæso, Antonius aut Theodosius Mediatores salutis atquè saluti hominum opitulatores à DEO sunt constituti? Si enim cum sanctis æterna in coelis felicitate frui animus est; profectò non est in alio quocquam salus, nec est aliud salutis nomen datum hominibus, quam nomen Domini NOSTRI JESU CHRISTI, Act. 4. Et hæc Fides verè Apostolica & Catholica sacratissimum olim CHRISTI ME-

MERITUM, non autem Merita humana miseris hominibus proponebat semper, atque enixius commendabat, quam quidem nunc faciunt, qui se Canonicae Fidei Christianae possessores, solosque praeter ceteris Catholicos esse, gloriantur: Qui, ne quid soli CHRISTO supersit gloriae, etiam vitae aeternae Meritum mortuis sanctorum operibus acceptum ferunt, illudque rudi applicant plebeculae. Certè olim non erat sic.

IX. Quod Kijovienses ad Borysthenem de oleiferis suorum craniis statuunt, hoc ipsum etiam Colonenses ad Rhenum de aservatis apud se in Templo Cathedrali trium Regum craniis asserere possent. Crania autem illa regia, in Cryptula sua, inquē

aureis thecis quadratis, à tot seculis reposita, nullum unquam scaturiere oleum; cum tamen si miraculorum gratia operibus hominum debetur, Regum illorum, seu potius Magorum, qui illustrioribus longè atquè majoribus operibus, quàm multi alii fuere conspicui, corpora l. capita non oleum aut unguentum aliquod, sed balsamum thure, myrrhâ, auroquè ipso pretiosius non stillare duntaxat, sed ultro atque in magna copia effundere deberent. Quamvis nunc neq; pro veritate illorum corporum disputare, nec falsitatem impugnare mihi sit animus.

X. Alia ergo indaganda erit causa, cur tria illa *Cassparis*, *Melchioris*, & *Balthasaris* (ita enim ipsorum est Coloniae inscriptio) Regum

gum vel Magorum itidem arida
& exucca capita oleum non su-
dent, neque stillent? Et ea qui-
dem mihi, qui ut supra monui,
Anno 1664. Coloniae Agrippinae
cryptam illam ingressus, omnia-
que cum cura contemplatus sum,
in promptu est: quia Colonienfis
trium Regum crypta, non subtus
sed suprà terram, & quidem in-
tra Altare magnum in conclavi
angusto non effossa, sed structa è
lapide polito est. Hinc quia Cry-
ptula illa certis hebdomade die-
bus atque horis, valvis reclusis, i-
ta patet, ut per tenues eosque in-
auratos cancellos eò penetret aër
ficcus, eamquè fere quotidie per-
meet, nullus ibi humor, nec su-
dor esse & consequenter nec ole-
um ullum stillare potest. Applica,
Lector, & judica.

CAPUT XIV.

De

RUTHENORUM
INGENIO

SUMMARIUM.

1. *Cum Græco-Ruthenis de Fidei Christianæ Articulis frustra ex Patribus disputatur.*
2. *Rutheni Religionis suæ tenaces & constantissimi sunt.*
3. *Sacra Græco-Ruthenorum harmonica.*
4. *Ecclesiastes ex memoria concionans Ruthenis quibusdam mendax audit.*
5. *Sacerdotes Ruthenis Angeli Deiferi.*
6. *Rutheni Christiani Canonici. Sed*
7. *Iconolatæ abominandi ac superstitiosi.*

I.

Ingenium Russiæ observare molis magnæ est, qua maximè adhibita vix tamen assequi datur, cum

cum Russi Septentrionales barbarie efferati, exterorum curam finibus, urbibus templisque suis arceant; Meridionales verò seu Borysthenidæ, rerum suarum invidia, pectoris sui viscera inspicere vix tandem patiuntur. Quantum tamen tum in itinere Moscovitico perspicere, potissimum verò ex familiari cum Græco-Ruthenis Patribus consuetudine, quorum indultu singulari Vilnæ in Lithuania in templo Spiritus S. atque in Monasterio Ordinis S. Basilii ipsorum Pædo-Baptissimum, nec non cujusdam Viri Scythæ quadragenarii conversi solennem in Ecclesiam ipsorum acceptionem, ejusdemque publicam per Baptismum initiationem: circa Liturgiam rationem administrandi sacramentum Coenæ DOMINI-

CÆ: lotionem pedum die Viridi-
um: Copulationem Neogamo-
rum: Horas Canonicas, aliosq;
Græco-Ruthenorum ritus Eccle-
siasticos, αὐτόπῃ inspectare mi-
hi, nonnullaque alia, instituto cum
ipsis non uno colloquio discere
ex ipsis licuit, tecum, Lector,
benevole, communicare paucis,
apud me certo consilio consti-
tui.

II. Produnt autem præ cæte-
ris ingenium ipsorum tam Reli-
gio, quam civilium morum quæ-
dam admiranda specimina. In reli-
gione ipsorum occurrunt. 1. *Dispu-
tationis de F I D E I dogmatibus in-
certitudo.* Disputans enim quo-
dam tempore V I L NÆ cum vene-
rabili Domino Abbate suprà sæ-
pius laudato W O L O S Z C O W I C Z de
Processione Spiritus S. cum post
evi-

evictam ex literis sacris Spiritus S.
à. Patre & Filio procesionem,
conciliorum quoque Nicæni,
Constantinopolitani, symboli Di-
ni Athanasii, nec non S. Basilii au-
toritatem in testimonium addu-
cerem; ille, objecto falsi crimine,
omnes Græcorum Patrum libros,
Conciliorum decreta adeoque &
Symbolum S. Athanasii, ab Ec-
clesiâ Occidentali, odio Orienta-
lium Græcorum corrupta esse
contendebat, nec se nisi ex ipso-
rum Græco - Ruthenorum libris,
quos solos esse sibi intemeratos,
convinci volebat. Quicquid igitur
illis ex Patribus Græcis in Ger-
maniâ, Gallia aut Anglia editis
objeceris, omnes libros istos de-
dita opera esse corruptos tibi re-
ponet, atquè ita disputationi ca-
tastrophe, silentium erit indigna-

bundum. Idem de reliquis FI-
DEI Articulis conferendo experi-
eris; suspecta enim ipsis Occiden-
talia Latinorum dogmata, librisq;
ab ipsis editis fidem habere dedi-
gnantur.

III. 2. Nec minus est stupen-
dus ipsorum Disciplinæ Ecclesia-
sticæ rigor atque vigor : ac præci-
pue excommunicatio perempto-
ria sive Bannum majus, quo sacri-
legii, aut alius cujuscumque criminis
magni reus, in facie Ecclesiæ, à
Præsule ritibus ad terrorem com-
positis, excommunicatur publicè
ita, ut, nì resipuerit maturè, etiam
post mortem Banni illius fulmine
perculsi hominis corpus terrâ in-
dignum insepultumque maneat,
donec precibus amicorum exora-
tus Præsul excommunicatum re-
um à Banno illo peremptorio pu-
blicè

blicè denuo atque solenniter absolverit : quo factò, ab Ecclesia, magnâ tùm doloris ac simul lætitiæ significatione, justa ei demum funebria in Cœmiterio persolvuntur.

IV. 3. RELIGIONIS suæ TENACITAS, atquè constantia ea ipsis est, ut solas Orientales Ecclesias, veras & puritate Apostolicâ gaudentes, se quoquè solos Orthodoxos, solos Christianos ingenuos ; Occidentales verò Ecclesias atquè Christianos spurios atquè impuros esse censeant. Hinc (α.) Ruthenus Ruthenum in itinere salutans non proprio ipsum aut amici nomine, sed superbo admodum PRAWOSLAWNY, id est, Christiani Canonici, sive Orthodoxi celebris titulo compellat. Hinc excrucia centum, occi-
de

de mille Ruthenos, certè vix unus à Religione sua degenerabit: nihil enim durius in humanis rebus est, quàm avitas religiones, quibus quisquè innutritus est, alieno jussu ejurare.

V. Fit quoquè, ut Moscovitæ nostrates, ceu spurium ac profanum Christianorum foetum, suis arceant Templis atquè Monasteriis. Cum quondam forte Lutheranorum vel Pontificiorum quispiam in ipsorum castra transire, sacraquè Ruthenorum amplecti vellet, damnato priore ejus Baptismo, denuo profelytum illum rebaptizabant, qui tamen Ruthenorum Anabaptismus, autoritate Patriarcharum aliquot in Synodo Moscoviensi haud ita pridem abrogatus est; adeoque Lutherani nostri, quos illi Saxones, & Reformati,

mati,

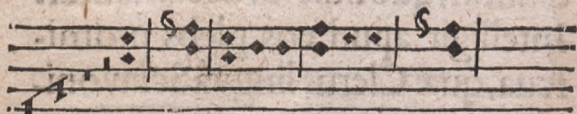
mati, quos Calvinianos vocant, ejurare duntaxat pravorum sua opinione errores coguntur: quo facto, precibus, aliisque paucis admodum ceremoniis adhibitis, in Ecclesiae suae gremium nullo negotio eos recipiunt, moxque Orthodoxiae nomine celebres sive Canonicos appellant. Qua de re ipsorum ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ, quod Lingvâ Sclavonicâ ТРЕБНИК dicitur, suo loco legi potest. Deficientes verò ab Ecclesiae suae communione diris devotent atque execrantur. Unde Constantinopolitanos inter & Romanos, quos UNITOS, sive Latino-Ruthenos cum Ecclesia Romana vulgò vocant, internecinum planè tantumque intercedit odium, ut ne umbram quidem illorum ferre velint. Obviam autem sibi for-

fortè fortuna facti, Græco-Rutheni Veteres, Schismatici ab Unitis, Uniti verò ab Veteribus Græco-Ruthenis, carnivori Ventres, Romani Papicolæ convitiis recipro-
cis sese ultro citroquè lacerantes audiunt. Imò apostasiæ Unitorum indignitate exasperati Veteres Græco-Rutheni ferro flamma-
què in Latino Ruthenos sæviunt, quod fatalis illa Cosaccorum veteri Orientali Græcæ Ecclesiæ addictorum (quos Uniti & Pontificii per convivium vocant Schismaticos) rebellio Anno CHRISTI M. DC. XLVIII. duce Chmielnicio, contrà Polonos excitata docet: in qua multa Unitorum mil-
lia à Cosaccis Schismaticis pecu-
dum vicem nactata sunt, qua de re Pastorius, Florus Polonicus In-
differentis, & alii.

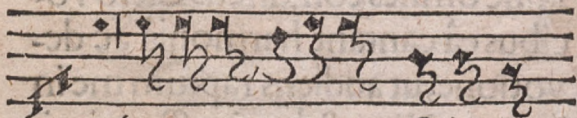
VI. SACRORUM LITURGIAE
(ita Missam vocant) ELEGANTIA.
Sanctius longè atquè elegantius
apud Græco-Ruthenos colitur
DEUS, quam quidem apud Ro-
manos. Psalmi enim aliique sacri
Patrum Hymni in templis, acci-
nente lingvâ vernaculâ populo,
arte Musica, in qua Discantus, Al-
tus, Tenor & Bassus, harmonia
suavisissima & sonora distinctè au-
diuntur, quotidie ibi decantantur.
Intelligit apud eos plebs promi-
scua, quæ Clerus lingvâ Sclavoni-
câ vernacula aut canit, aut orat:
Hinc omnes conjunctis Clero vo-
cibus eâ cantant harmoniâ ac de-
votione, ut audiens raptum me in
Ἱερουσαλὴμ, Hierosolymis esse, primi-
tivæquè ibi Christianorum Eccle-
siæ faciem atquè spiritum videre
mihi viderer, eoquè nomine Fili-
um

um DEI, sacrorum Ruthenico-
rum simplicitati illachrymando,
ex Symbolo Divorum Ambrosii
& Augustini laudavi, inquiring:
*Pleni sunt cæli & terra Majestatis glo-
ria tua!* Apponam hic, quib9 Scla-
vi ac Rutheni cantantes utuntur,
notas Musicas:

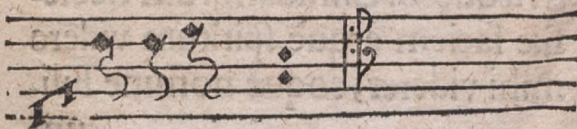
NOTÆ MUSICÆ RUTHENORUM.

СЛАВА ТЕБѢ БЖЕ НАШ,

СЛАВА ТЕБѢ БЖЕ НАШ

Sanct

S Anè, quando Psalmi atq; Hy-
mni harmonici in spiritu & ve-
ritate cantantur, fides piorum in
amore FILII DEI usque adeò ac-
cenditur, ut unita ei fidelis anima
Sponsa, extra se rapta, vitæ æternæ
delicias sentiat. Cujusmodi har-
moniâ in Regiomontanis, Danti-
scanis, aliisque Ecclesiis augustio-
ribus Cantilenæ ac Motetæ Sacræ
antiquâ fide ac religione, autore
Phonasco clarissimo Stobæo, dul-
cissimè, tam Latino quàm Ger-
manico idiomate, ac spiritu verè
devoto, resonant; secus quidem,
atque hodie Itali atque Galli, ab-
jectis veterum Musicorum *Orlan-*
di di Lasso, Prætorii, Vulpii, Hammer-
schmidii paulò tardiore, quem vo-
cant, tactu gradientibus Motetis,
quas religiosa Patrum nostrorum
gravitas atque spiritus verè Θεό-

πνευδ & commendat, novâ & satis quidem levi arte numerisque celerrimis, ita in Ecclesiâ pipiunt, aut soluto in luxuriam & concusso cachinno boantes tremunt, ut ridere eos aut insanire voce solâ cantantes existimes haud injuriâ. Quâ vocis lasciviâ devotæ orantium fidelium mentes non impediuntur duntaxat in religione suâ, sed à Vero DEI spiritu atque laudibus impiè avocantur, ut non jam DEO, non CHRISTO gloriosæ ipsius gratiæ, sed Cantori Italo, aut Gallo laus artis Musicæ à vulgo in Ecclesia attribuatur. Non odio artis Musicæ, cujus ego studiosissimus cultor, inque omnibus Scholis, quibus Rector præfui quondam, auctor instantissimus fui; sed expertus, desultoriam Musicorum in certando levitatem

tem

tem in Ecclesia fieri solitam damno. Non ferenda igitur est hæc in Ecclesiis Christianis tam vesana Religionis profanatio. Quod si avorum nostrorum ruditas minimè probatur; ito, mi Phonasce, ad Græcos, in Dalmatiam, Sclavoniam, Bosniam, Mysiam, Rusfiam &c. &, quam tu homo levis fers susque deque, etiamque rides impiè, devotam Ecclesiæ primitivæ in laudibus DEI simplicitatem admirare atque edisce, quæ ignoras. Privatim verò vel ipsemet arte Musica tecum concertabo.

VII. CONCIONES Sacræ super Evangelia & Epistolas, aut textus sacri indifferentes in Urbibus Ruthenorum, perinde atque apud nos, non ea tamen frequentia, ad populum habentur. In pagis au-

tem & in oppidis tenuioribus Homiliae Patrum diebus festis atque DOMINICIS præleguntur. Ubi eam in plebe Ruthenorum & Sclavonum, præsertim qui in finibus Hungariæ superioris agunt, adverti simplicitatem, ut, si Myſta sacer concionem in Ecclesia recitaret ex memoria, Rutheni eum mentiri existimarent, adeoque somnia & mendacia sua proponi sibi indignarentur. Si vero ipsis ex libro prælegeris homiliam, omnes te, aperto capite, manibusque complicatis, stantes vel bipennibus suis innixi, subindeque suspirantes, audient attentissimè.

VIII. Præterea tantâ REVERENTIA sacerdotes suos (Sclavonicè POP dicuntur) colunt, ut Angelorum vicem eos revereantur, dictoque ipsorum sint audientis-

entissimi. Hinc etiam promiscuos sacerdotes, rarò aut nunquam nominibus propriis, semper autem summis ferè Pontificum titulis, Venerabiles, Deiferos, Sanctos, Patres, beatosque semper cernui atque humiles, salutant: ipsorum studia & conciones sunt illis cogitationes DEI. Consensum in aliquâ re, benedictionem: voluntatemque eorum vocant gratiam. Allocuturi Pastores suos, rem suam ita exordiuntur: *Blogoslavv Oycze*, id est: Benedic mihi, Ô Pater! Quæ formula implorandi à Sacerdote felix rerum auspiciu, veteri illi, DOMINE JUBE BENEDICERE, ferè est consentanea. Tanti æstimant Rutheni suos Præsules & Sacerdotes, qui tamen plerumque rudes scientiarum ac inertes, præsertim in Moscovia, sunt; secus ac

quidem apud nos quidam Politici malè feriatæ Pastores animarum suarum vocant DOMINOS, quo titulo ipsos tacitè illudunt, eosque habent despiciatui, ignari CHRISTUM omnia hæc opprobria in se transcripturum, atque olim severè vindicaturum.

IX. Quemadmodum autem in rebus humanis Doctore Poëta:

Nihil est ab omni parte beatum:

Ita Ecclesia Græco-Ruthena Orientalis suos quoque eosque damnabiles errores fovet. Mali corvi malum ovum. Theologi Græco Rutheni falso, atque adeo malo nixi principio, solos se Orthodoxæ nomine celebres atque Canonicos gloriantur Christianos. Namque Salutis æternæ principium atque auctoritatem MERITUM CHRISTI & simul merita Sancto.

etorum suorū constituunt: Item, præter CHRISTUM, Sanctos quoquē in patrociniū invocant, nec datur apud illos ad DEUM accessus, nisi, errore cū Pontificiis communi, per Sanctos emortuos. Homines miseri, dum nimio Patrum studio tenentur, CHRISTUM æternitatis Patrem unicum salutis fontem, atque juratum DEO Mediatorem Psal. 110. in Mundum introductum universum solenniter inauguratum, cumque ab Angelis adoratum, Psal. 97. v. 7. Hebr. 1. v. 6. & laudatum Hiob. 38. v. 7. aut negligunt, aut partito cum Sanctis honore ejus, non toto eum animo colunt, nec cogitant, nō esse præter JESUM CHRISTUM aliud honoris, aut salutis nomen Esa. 42. v. 8. Act. 4. ut suprā monui. Hæc Sanctorum apud Græcos invoca-

L 4

tio

tio ex Orationibus Panegyricis, Basilii, Nysseni & Nazianzeni sua traxit initia. Qui Patres, insigni in orando excellentes facundiâ, variis in concionando figuris Rhetoricis usi, jam velut superstites alloquebantur mortuos, jam eorum intercessionibus expetebant. Atque ita, quod Patres Græci studio faciebant eloquentiæ, rudioribus postea errandi exemplum præbuit: atque ita nunc errorem hunc in Oriente & Occidente errat strenue.

X. Accusati verò de sua plus quam barbara Iconolatria excusant eam vehementer, docentque se non colere statuas, sed sacras duntaxat Deiparæ, Apostolorum & sanctorum Patrum imagines, adeoque hæc duo *πρῶτα ψεῦδα* principii loco adducunt. α. Solas statuas esse idola. β. Iconolatriam non

non esse idololatriam. Sanè constat ex Scriptoribus Ecclesiasticis, fuisse olim in Ecclesia imagines : sed teste Epiphanio, non alius earundem fuit publicè privatimque usus, quàm Historicus, Ethicus, & Politicus, qui usus mox in abusum adorationis & manifestam degeneravit Idololatriam. Hinc rudis Ruthenorum plebecula nonnisi ad imaginem orant, peccataque sua fufis lacrymis deplorantes imaginem Deiparæ Virginis subinde exosculantur, utque ejus deprecatione veniam apud DEUM consequantur, enixè eam, nec cernuunt taxat, sed prostrati omnino in terram id precantur. Interea de CHRISTI Merito aut Intercessione altum ibi est silentium. Privatum verò ingressi domum, ante omnia Larem pictum (cujuscunq;

Divorum imagunculam) angulo parietum affixum, sacrae Crucis signo sese munientes, ternis vicibus salutant: quo Lare primùm salutato, postea Patrem Matremque familias ac reliquos inquilinos aut hospites, DEUM eis precatus propitium, demum appellat; quod ipsum domo excedens iterum facit. Imò nec in foro aut plateis visam fortè imagunculam Ruthenus idiota in salutatam præteribit. Qui lethalis Ruthenorum catarthus ab Imperiali Irenes matris cùm Filio Constantino VI. in Oriente regnantis capite profluxit. Hæc enim mulier animi impotens, atq; altera Iesabel superstitiosa, Anno Domini 1566 LXXXVII. in Concilio Nicæno II. quod Oecumenicum VII. alii VIII. fuisse volunt, per suos complices, instando de-

do decretum istud evicit : sacras
imagines non tantum haberi pos-
se ad usum historicum, sed etiam
ex mandato divino necessarias in
templis esse; imò venerandas, o-
sculandas, colendas, & adoran-
das, nec non cereis, suffitu & si-
milibus ceremoniis honorandas.
Quod Græcorum decretum sy-
nodus ab Imperatore Carolo M.
Francofurti ad Moenum Anno
Christi 10 CCXCIV. ex trecentis E-
piscopis coacta ita refutavit, ut, hi-
storico Imaginum usu approbato,
adoratio, exosculatio, & salutatio
earundem damnaretur, synodus-
que illa Nicæna II. Pseudo syno-
dus declarata, ex Conciliorum
Oecumenicorum dignitate atque
numero VII. eliminaretur. Et hinc
illa Græco-Ruthenarum Ecclesia-
rum deliquia. Nec est, quod Ido-
lola-

Iolatriam usquè adeò excusent,
namquè ego in Moscovia iter fa-
ciens αὐτόπῳς comperi, quod ple-
becula Ruthenica eà sit ruditate,
ut imagines vivere, sentire ac re-
sponsa quandoquè petentibus da-
re, persuasissimum habeat. Quod
autem incertum, quo spiritu fiat.

CAPUT XV.

De

ADMIRANDIS RU- THENORUM REBUS.

SUMMARIUM.

1. *Lingua Sclavonica ex matrice Hebræa e-
nata.*
2. *Lingua Sclavonica inter Cardinales Lin-
guas recensenda.*
3. *Eadem est magno terrarum tractu am-
plissima.*
4. *Rutheni Borysthenidæ docti & humanio-
res, Moscovitæ verò barbari.*
5. *Roxolanorum in universum mutuus &
sincerus inter se affectus,*

I.In-

I.

INter alia Ruthenorum admiranda, post Sacra Ecclesiastica, occurrunt præ cæteris Linguae ipsorum Ruthena & Sclavonica: quæ inter se Dialecto tanquam filia à Matre suâ differunt. Etenim Lingua Sclavonica est mater (derivata ab Origine seu Radice sua HEBRÆA) Ruthenicæ, Polonicæ, Vandalicæ, Moscoviticæ, Bohemicæ, Croaticæ, Illyricæ, nec non Bulgarorum Walachorum &c. quæ omnes, è Matrice Sclavonicâ tanquam à lingua sua cardinali, enatæ, filiales dicuntur; inter se tamen, ut sunt rerum vicissitudines, nonnihil differentes. Nihilominus Biblia Veteris & Novi Testamenti, nec non Rituale sive *ѲѲХОΛΟΓΙΟΝ* (Ruthenis *Trebnik* dicitur) aliique Libri Sacri passim in templis leguntur publicè & privatim. Mater autem hæc SCLAVONICA à prima omnium linguarum radice HEBRÆA palam, ut jam dixi, derivata est.

II. Et hæc sunt duo in Sclavonica lingua admiranda. Primum est, quod longè lateque per Europam diffusa sit. Cogita, quæso Lector, & metire per tot
gen-

gentes linguæ istius amplitudinem, à Mari Adriatico per Illyricum, Dalmatiam, Traciam, Bulgariam, & nunc regno Astracam à Magno Duce Moscoviæ occupato, ultrà Mare Caspium sese porrigentem. Scande porrò gradus latitudinis ejus in Meridiano ab ipsa Constantinopoli, ubi hæc lingua, & in Aula quidem Imperatoris Turcarum, promiscua est, per tractum Borysthenis, totamque Moscoviam, usque ad Mare Deucaleonium, experieris, videbis, & miraberis, quemadmodum Deus benedictus & gloriosus, tot gentes, tanto Europæ & Asiæ intervallo, ac diversitate inter se dissidentes, sub unitate & linguæ Sclavonicæ, & Fidei Græco-Ruthenicæ congregavit, atque univit, qui nexus, & communio, paucissimis Russorum, qui à Patriarchâ Constantinopolitano secessu facto ad Romanum Pontificem hoc seculo defecere, exceptis, adhuc inter eos durat.

III. Alterum est Mysterium, quod Sclavonica lingua Hebraicè etiam loquitur. Quis mortalium hoc credidisset unquam, Russos & Polonos in sua vernacula

cula hebraizare, qui à lingua illa abhorrent omninò, ut videre Polonum aut Russum Hebræum, avem te toto orbe rarissimam videre meritò dixeris? Ego autem, Biblia Hebræa, cum cura legendo, attentus mysterio, observavi, idioma Slavono-Polonicum in vocabulis multis, non coactè aut per literarum *μετάθεσιν* duntaxat, sed & materialiter (cum Philosophis loquor) in ipsis literis radicalibus, & formaliter quoad sensum eundè vel significationem cognatam, deprehendi; quæ, si Deus vitam concesserit, ex accuratiore Prophetarum lectione (eo usque enim animo voces Slavono-Polonicas inquirendi hactenus perveni) plura me annotaturum, atque in lucem publicam editurum polliceor. Quod si Harmonia quatuor linguarum Cardinalium, auctore Clarissimo GEORGIO CRUCIGERO, stupenda nobis est; utique, si ex Hebræa matrice minimum ducenta Slavonum & Polonorum vocabula derivavero, non minus erit Lectori linguarum industrio miraculum. Interea aliquot duntaxat voces Slavono-Sarmaticas ex Hebræis
matri-

matricibus, ceu ex communi linguarum fonte, derivabo; & quidem primò vocabula nonnulla, quæ Poloni cum aliis linguis, ex communi omnium linguarum fonte Hebræo derivant, hic paucis præmittam:

VOCABULA COMMUNIA.

מִרְרָה, Myrrha. Polonicè, Myrra.

אֶלֶּוֹעַ Aloë. Polon. Aloë.

אִיסוֹפֹס Hyssopus. Polon. Yssop, vel diminutivè. Ysopek.

שֵׁקֶט Saccus. Slavonicè Sfak, cauda retis. Polon. nievvod.

סַפִּיר Sapphyrus. Pol. Szafir. & id genus plura alia.

Vocabula singularia Slavonica & Polonica ex radicibus Hebræis derivata.

אָב Latinè Pater: Syriacè, Abba: Arabico-Turcico idiomate, Babam: Polonicum *Bábá*, mulier annosa, Cognatâ significatione.

אֵילֵּן porticus. Unde Slavono-Polonicum *ulicá*, platea, & *uliczny ganek*, porticus foras in plateam porrectus. Hinc Lithuanicum verbum *ulam*,

ulam, ulae, hoc est, deambulo, *ich*
spagire.

נמץ nutrit. Unde Polonicum *mámkâ*,
nutrix.

בוח eructare. Polon. *bucham, wybucham*,
eructo.

בול palleo. Sclavonicè *bol*, morbus pal-
lidus, dolor. Unde Adjectivum,
Sclavon. *bolny*, Polon. *bolesny*, æger
quasi dolorosus.

בוץ byffus. Polon. *bisior*.

גלה retexit se. Polonicum inde *gole &*
goly, nudus.

גרר miscuit litem. Unde Polonicum,
nomen *ogar*, quod est canis sagax
cum feris litigans.

גלגל rota. Polonis & Sclavonibus per
cognatum k, dicitur *Kolo*, Eccles. 12.
v. 6.

גוי gens. Unde Polonicum *gaj*, lucus gen-
tilis seu paganus, quia cum gentili-
bus *gojim*, olim sacrificabant Polo-
ni iidem gentiles in lucis, quos *gáje*
vocabant.

דלך ostium, janua, porta, à radice
דלר attenuavit. Unde Polon.

M

cum

cum *dyl, dyle, dylowáne drzwi, wrotá.*

דְּרוֹגָה *via. Slavonicè doroha. Polonicè drogá.*

דִּיּוֹר *amor, vel patruus. Slavonicè Diad. Polonicè Dziad. Item à דִּיּוֹר venit vox dudy, hoc est, tibia rusticorum utricularis : & Duda utricularius : item dudek upupa, metaphoricè homo simplex.*

דּוּמָה *siluit, obmutuit. Hinc Polonicum dumá, quasi silens & latens superbia.*

הוֹר *mons. Slavonicum borá. Polonicum gorá.*

הִלְלָה *infamia. Poloni luxuriantes plerumque ad infaniam hac voce homines & bruta incitare solent. Sed forsán hoc aliis etiam lingvis commune est.*

זְרִיר *equus accinctus ad prælium, Prov. 30. v. 31. Polonicè rzác, hinnire, kón rza, equus hinnit.*

חָמוּר *æstuarè, ardere. Polon. komin, caminus. Cognatum.*

כֶּר *hydria. Latinè cadus. Polon. klodá.*

כָּרַע *incurvavit se Polon. kurczyl sie, Genes. 49. v. 9. Slavon. koricsia. unde Polon.*

Illustrissimo, ac Celsissimo

Principi ac Domino

DN. ERNESTO

BOGUSLAO,

CROJ ET A RESCOTI DUCI;

S.R. Imperii Principi, Marchioni Hau-
ræi, Comiti in Fonteney, Bayon & Dompmar-
tin / Neogardiæ item & Massoviæ &c. Nec

non Potentissimi Electoris Brandenburg-
sis in Ducatu Prussiæ, & per Pome-

raniam citeriorem Gubernatori Ge-
nerali &c.

Domino meo clementissimo:

NEC NON

Serenissimi ac Potentissimi Electo-

ris Brandenburgici Consiliariis supremis,

Ducatumq; Prussiæ Regentibus eminen-
tissimis ac Generosissimis,

DN. JOHANNI ER-

NESTO à Ballenrodt / Su-

premo Aulæ Provincialis Magistro,

in Pachellen / Predelwitz / Altstadt / Königs-

See / Jergelaufen &c. Domino Hæ-
reditario:

) (

DN.

DN. ALBERTO à *Malnein/*
Burggravio Supremo in *Mussehnen/*
Loschen & Lindenau / &c. Domino
Hæreditario:

DN. JOHANNI DIETERI-
CO à *Bestaw / Cancellario &*
Supremo Tribunalis Præsidi, in *Wicfen/*
Schönbruch / Doben & Arnau &c. Do-
mino Hæreditario:

DN. GEORGIO ABELI
à *Testaw / Supremo Mareschallo,*
in *Warinen / Bandels / Sießlaf &c.*
Domino Hæreditario:

Item:

Nobilissimo, & Magnifico Viro

DN. JOHANNI REICHARDO
Sehren / Serenissimi Electoris Brandenburgici
à *Consiliis , & Illustrissimæ Principis Ra-*
dzivvilæ ab intimis &c.

&

Nobilissimo, Amplissimo & Juris Consultissimo

DN. JOHANNI Nejer / *Illustrissi-*
mæ Principis Radzivvilæ à Secretis
& Rationibus &c.

Dominis, Patronis & Promotoribus Evangelii
gratiosissimis & observandis

Gratiam, pacem & omnimodam in arduis rebus pro-
speritatem à DOMINO IESU!

Celsissime Princeps, Illustrès ac Generosi Domini,
& Magnifici VIRI.

SI verè quidam priscorum Philosophorum effatus est, *in Sapientia studiis nihil agere, & nihil esse*, idem esse ; certè sanctissimum DEI Oraculum erit : In Regno DEI esse , & CHRISTO non servire est, aut agere asinū, aut bruto esse deteriorem *Esa. 1. v. 3.* tandemq; nihil esse omninò, nisi servum nequam, in pristinum tenebrarū, ut ibi duplo vapulet , præcipitandum. *Luc. 12. v. 47.* Sanè regnare omnes in regno DEI desiderant: nec pauciores etiam ser-

vitutem in Ecclesia ambiunt, ast
cum imperio quodam & for-
tuna lautiore. Paucissimi amo-
re divino flagrant, etiam in
adversis rebus, JESU pauperi
ultro, seriò & bona fide con-
stanterque famulantur. Cum
itaque DOMINUS & Pontifex
noster T.O.M. JESUS CHRIS-
TUS me fervorum suorum ul-
timum & indignissimum, in
censu Ministerii tenuioris repu-
taverit, nunc autem, admiran-
do suo beneplacito, etiam exu-
lare jubeat cum illis, qui *euntes*
semen pretiosum in lachrymis disse-
runt tamen; Psal. 126. ne in otio e-
xilii otiosus essem omnino, de
abditis sub terra Græco-Ruthe-
norum

Polon. *korze sie* : & nomen *pokorá*,
hoc est, cernua seu curva humilitas.

לָבִי Leo immanis. Polon. *Lew*.

לֵב cor. Slav. *Lubo*. Polon. *tubie*, ex corde
volo, *tubosc* concupiscentia.

לָג mensura, lagna. Polon. *lagiew*, quod
idem significat.

מוט motus. Polonicum inde *motam*, fila
è fuso ducta ordino. Unde *motowidlo*.

מוֹ, circumcisor. Unde Slavono-
Tartaricum. Item *matam* circum-
ago, præstigior. *motá*, hoc est, sacer-
dos circumcidens & simul orans.

מִשַּׁךְ miscuit. Polon. *mieszam* i.e. misceo.

מָשַׁח unxit. Polon. *mázác*, ungere. Unde
nomen *Pomárániec*, unctus, Messias.

מוֹ macula. Unde Polon. *mamie kogo*,
fascino.

מְלוּכָה tugurium, Polon. *mlyn*, id est
casa molaris.

מָצָא invenit. Unde Polon. *mácam*, in
est, palpando aliquid invenio.

מִשְׁלִי Proverbia. Polon. & Slavon. *myslá*
cogitationes.

נָשַׁק osculatus est. Unde Poloni à Ju-
dæis, נָשַׁק acceperunt, ex temerè
pronuntiando puerum delicatulum

vocant Jásiek, quasi Johannulus de-
osculandus.

נור decora. Polonicè *nowa*, *nowy*,
novus, recens: nam omne novum
est plerumque decorum.

נשנ portavit. Polon. *nosre*, *niose*,
nosic.

נין filius. Unde prisca vox Sclavonica
Náno, *náńko*, hoc est Pater filiator,
sive Pater filiorum, cui opponitur
Pater improlis, sive sine filiis.

סבל bajulus. Polonicè *szablá*, acina-
cis, ein Sebel/ eò quod è balteo de-
pendens è latere gestetur.

ענק kanak, torques. Unde Polonis
kának, idem significans, nempe
torquem aureum.

פתח & **פתח** aperuit. Polonis per
metathesin literarum **ת** & **פ** *otwie-*
ram aperio. Item *Pátent* hoc est,
literæ apertæ seu patentés.

פשיש malleus percutiens. Unde Græ-
cum *πατάω* percutio & Sclavoni-
cum *pátok*, baculus feriens, quo in
Moscovia damnati à iudice publicè
fustigantur

צאני pueri. Polonis *cycońnicy*, *cy-*
cońnik,

cownik, infantes lactantes, aut pueri per opprobrium quasi mammarii ob mollitiem, aut, quod puerile quidpiam designaverint, dicti.

קלל maledixit. Slavonicè & ex Slavonica matrice Polon. *klac*. Unde nomen **קלל** *klarwá* Maledictio, execratio vel Excommunicatio Ecclesiastica.

קרע scindere. Polonicè *kráje*. scindo Eccles. 3. v. 7. à radice **קרע** scidit, rupit.

קרב appropinquavit. Unde Polonis *krewny*, ptopinquus sanguine, sive consanguineus.

קומת altitudo (statura) ejus. Polon. *chomato* id est helcium, quod alto equi collo inditur, 1. Reg. 6. v. 20. Cantic. 7. v. 7. à radice **קי** stetit.

קשר ligavit. Polonicum inde nomen *kosz*, id est corbis plicatus. Item *kászierz*, id est, reticulum colligatum.

רב jurgium, rixa. Hinc Polonicum *rwác sie z kim & rwánie*.

רסס aspersit. Unde Polonis *rosá*: &

רִסְטֵי לַיְלָה asperiones noctis, Polonice *rosá nocna*.

שָׂדֶזֶ ager. Unde Polonis verbum radicale *sádze co*, infero aliquid : & derivativum *sad*, pomarium, sive ager arboribus fructiferis abundans, quales olim in Palæstina fuisse historia sacra testis. Similes agri hodie in Alsatia, Palatinatu aliisque pluribus in locis extant, si modo hac tantâ bellorum tempestate ibidem adhuc extant.

שׁוֹלְטָן imperium. Unde Arabico-Turcicum SULTAN, hoc est Imperator. E qua matrice enatum est Polonicum *Szoltys*, id est, præfectus rusticorum.

תָּמָר palma. Polon. *Támáryszek*, palma Tamarix seu myrice, eò quod folia tamaricis foliis palmæ fere similia sint.

תָּמַךְ sustentavit, sustinuit. Unde Polonis *Támá*, agger, seu moles fluctibus objecta : & verbum *támuje*, sustineo aquam aggeribus.

Et hæc sunt, Lector benevole, vocabula Polonica singularia, quorum radices in Sancta Hebræorum lingua hæcenus observavi, numero quinquaginta unum. Unum dico

norum rebus, ad maiorem DEI
gloriam & Ecclesiæ CHRISTI
incrementum, tradere quædam
constitui. Peregrini sumus in
Roxolania Germani, & Roxo-
lani, (sive vulgari appellatione
Russolani) cum suo Borystene
apud nos peregrinantur. Et
quotusquisque est, cui illam,
famâ tum integrâ, tum justo
auctiore celebratam in Orbe,
inque ripa Borysthenis sitam,
urbem KIJOVIAM adire, per
continua ibidem Cosaccorum
cum Tartaris certamina hæte-
nus licuit. Quis Trojæ vestigia
non lustraret lubens? Quis Pri-
amos, Hectoras, Achilles, Aja-
ces, aliosque Dardanorum æ-

què ac Archivorum Heroas,
etiam maxima sumptuum ja-
cturâ, ad Borystenem specta-
tum non iret peregrè? Horum
enim corpora in Cryptis Kijovi-
ensib⁹ extare adhuc incorrupta,
mendax, & impudens quidem,
in Germania fama rudioribus
persuadere, adeoq^{ue} fide sub
lesta imponere non dubitavit.
Quâ vanitate excitatus ego,
cum mihi, Ministerii Evangeli-
ci partibus in Saxonica Ecclesia
Vilnæ defungenti, multa priva-
tim cum venerabili Patre Græ-
co - Ruheno, Ordinis S. Basilii
Vilnæ ad Spiritū S. Abbate, DN.
MARTINIANO WOLOS-
ZOWICZ, consuetudo fre-
quens-

quensque familiaritas ; cum Eminen-
tissimo verò Archimandrita Kijovi-
ensi DN. INNOCENTIO GIZIEL
literarium etiam intercederet com-
mercium ; & lingvæ Sclavonicæ eru-
ditionem haud mediocrem nactus
hac occasione sum , & rituū Græco-
Ruthenorum in Ecclesiis ipsorum u-
su receptorū spectandi subinde facta
est mihi copia ; eaque ex Viris illis hu-
manissimis de Kijovia cognovi atq;
didici , quæ & mendacem in Germa-
nia famam conficiant penitus, & Le-
ctorem piū de multis Borystenida-
rum rebus erudiant nonnihil, mone-
antque.

Tuo verò excelsō Numini, Heros
& Dux Celsissime Domine mi Cle-
mentissime , nec non magnis Vestris
Nominibus , Generosissimi Prusiæ
Magnates, Domini & Patroni mei
gratiosissimi, libellus iste nunc suppli-
cet, ut, Ducali autoritate magnificoq;
Vestro

Vestro patrocinio tuto prodire in lucem, extareque publicè sibi liceat. Oro autem veris gemitibus FILIUM DEI, ut Potentissimam DOMUM Electoralem BRANDENBURGICAM, nec non Celsitudinem Tuam Ducalem, Vestras Illustres Generositates, & Magnificentias regnare, agereque in pace florentissima ac superesse diu velit, SEMPER AUGUSTAM. SEMPER PRINCIPEM. SEMPER GLORIOSOS. SEMPER FELICES ! Fiat ! Dabam Regiomonti è domo exilii, die 6. Martii, Anno Sal. M.DC. LXXV.

VV. Celsitudinis, Generositatis & Magnificentiae

Cliens humillimus
ac religiosus

M. Johannes Herbinus.

alio supra numerum quinquagenarium : ut scias , plura mihi in promptu esse : quæ , ut supra dixi , simul atq; me DOMINUS ab exilio ad aliam Ecclesiam revocaverit , & sacris Bibliis excerpta , sub titulo HEBRAISMI SCLAVONO-POLONICI , in usum publicum edere non intermittam.

III. Tertium est , quod Cardinalis hæc Lingua Sclavonica ab initiis suis Dialecto immutabili eadem hætenus permanferit , cum aliæ Linguæ hodie ferè singulo decennio sua patiantur deliquia , seseque in dies magis atque magis expoliant , quod ipsum in idiomate Germanico , Gallico , Polonico à Sclavonâ matre temere degenerante (hæc de re CNAPIUS in præfatione Dictionarii Polonico , Græco Latini multis gravissimè queritur) aliisque Linguis palàm observatur.

V. Rutheni Borysthenidæ MORIBUS elegantiores sunt , utpote , qui in scholâ artibus humanioribus passim fideliter emolliuntur : quare ergà externos humaniores paulò sunt , eosque benigne habent. Ast Moscovitæ perquam barbari , præter superbiam atque avaritiam sordidam , nec leges humanitatis , nec morum civilitatem norunt. Hinc Legati Magni Ducis Moscoviæ , apud externos Principes , ob fastum stolidum moresq; sordidos aliis sunt natalea , aliis ludibrium , à plerisque autem porci Russiaci , etiâ in faciem audire coguntur. Quo nomine auctor INDIFFERENS Vir Clariss in Floro Polon. in eos gravissimè invehitur. Causa crassi eorum fastus est , quod solos se homines ingenuos ac præ cæteris nationibus generosiores putant , quemadmodum in religione solos se Christianos , eosque orthodoxiæ nomine cælo terraque celeberrimos , cæteras autem Christianorum gentes ut profanas averfantur , & à templis suis arcent , qui homines tamen natura servi , nataque Dominis suis mancipia , à superstitione sua , puerorum instar , teneantur captivi.

VI. Et quia Rutheni duntaxat sibi suisq; affectum & benevolentiam omnem debere se arbitrantur , hinc inter eos tituli fratrum & sororum , votaue Christi gratiam & amorem spirantia , ultrò citroque commeant. Obviam ,
enim

178 DE CRTPTIS KIJOWIENSIBUS.

enim sibi facti hâc sese formulâ affantur : *Boh na pomoc!* id est, Deus te adjuvet ! *Kak tebe žglsu misuje ?* Hoc est, num tibi Christus est propitius ? Cui alter , *TAK pomalenku* , sic mediocriter, responder. Credunt enim, CHRISTO sibi propitio, omnia ex animi fluere sententia , qua de re sentiunt rectissimè. Feriis verò Natalium CHRISTI vel Paschalibus, Deum immortalem, quæ gaudia sonant ? quæ gratulationes audiuntur ? quæ oscula, & munera inter eos commeant. Non audies in templis, per plateas & domos Paschali tempore aliud, præterquam salutationem hanc, e.g. *Frater Basili, surrexit CHRISTUS hodie.* Cui alter : *Ita est, Serè surrexit CHRISTUS Dominus, mi Frater Artomi.* Utinam nos Germani ab iis, quos civitas nostra in censu barbarorum habet, Charitatis Christianæ discamus sinceritatem.

VII. Sed nec istud in leviori esse miraculorum censu debet, quod in Russia & in Moscoviæ quidem civitatibus (sedem magni Ducis MOSCOVIA M excipio) nulla fere officina Apothecaria, nullus Chirurgus, nullus denique sit Medicus, qui frequentissimis iisque diuturnis jejuniis emaciatum corpus reficiant, aut attenuatam ipsorum valetudinem corrigant, & tamen nihilominus valetudine utuntur promiscuè prosperrima. Quisque sibi æger & medicus est, piper aut vinum sublimatum deficienti stomacho medetur. Si convalescunt fortè, felices se prædicant; sin minùs, fato intereunt

certissimo. Sed hâc de re Olearius in Itinere Persico, pluribus legi potest.

FINIS

ΑΜΗΝ. Ἡ Εὐλογία, καὶ ἡ Δόξα, καὶ ἡ Σοφία, ἡ σω-
τηρία, ἡ εὐχαριστία, καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἡ δύναμις,
καὶ ἡ ἰσχὺς

ΙΕΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
οἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰῶνων
ΑΜΗΝ.

6 tabl.
2117-2010
Dij.

